

# DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 47

Gruodžio - December 3, 1993 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina

Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

## LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

**Tūkstančiai** invalidų ir pensininkų lapkričio 16 d. susirinko iš visos Lietuvos į Vilnių, kur aikštėje prie parlamento rūmų surengė mitingą. Jis truko apie tris valandas. Rezoliucijoje, skirtoje prezidentui, ministrai pirmininkui, reikalaujama atstatyti nuosavybės teisę į žemę ir išlikusį nekilnojamą turtą, sugrąžinti prarastas santaupas, padidinti iki realaus gyvenimo lygio pensijas ir pašalpas ir kt. Po mitingo mitinguojančių eisena stabtelėjo prie buvusių KGB rūmų. Kalbėjo buvęs politikalinis kun. A. Keina: "Jums, kurie išnešėt ant savo pečių Lietuvą, Bažnyčią, valstybę neturi pinigų, tačiau ji turi lėšų turtuolių viloms, limuzinams".

**Lietuvos banke** įkurtas naujasis šalių, turinčių ribotos konversijos valiutas, skyrius. Jis veiks kaip Lietuvos banko Tarptautinio departamento padalinys. Svarbiausia priežastis, paskatinusi įsteigti šį skyrių, - Rytų bloko, ypač buvusios SSSR bloko šalių, finansų rinkos skaidymasis.

**Latvijos vyriausybė** nusiuntė Lietuvos premjerui Adolfui Šieževičiui laiška, kuriame siūlo abiejų šalių interesams naudoti Ventspilio ir Liepojos uostus. Šis pasiūlymas pateikiamas kaip alternatyva Lietuvos ketinimui pastatyti netoli Latvijos sienos būtiną naftos terminalą.

**Lietuvos generalinė** prokuratūra telefaksu išsiuntė į Maskvą maždaug 20 prašomų išduoti valstybinių nusikaltėlių sąrašą. Generalinės prokuratūros tarytojai mano, jog po dviejų metų nesėkmingų pastangų atsiranda vilčių, kad sausio 13-osios įvykių kaltininkai stos prieš teismą Lietuvoje.

**Žemdirbių piketas** lapkričio 19 d. įvyko Vilniuje prie Vyriausybės rūmų. Žemdirbių reikalavimai vyriausybei: sutvarkyti atsiskaitymus už nupirktą produkciją, įvesti palaikomąsias žemės ūkio produkcijos kainas, padidinti muitus iveržamai produkcijai ir panaikinti muitus išvežamai produkcijai, supirkti visą žemdirbių pagamintą produkciją.

**Susisiekimo ministerijoje** pasirašytas tarpvyriausybinių Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl keleivių ir krovininių pervežimo automobiliais protokolais. Numatyta, kad Lietuva su Rusija pasikeis vežėjų leidimais. Atsižvelgiant į vietos specifiką leidimų nereikės tranzitiniams automobiliams, vykstantiems iš Lietuvos per Kaliningrado sritį (Kareliją) ir per Lietuvą važiuojantiems kaliningradiečiams.

**Nemokamas valgyklas** Vilniuje "Prašom užteiti" ir "Banga" kiekvieną dieną pietumis pamaitina po 750 socialiai remtinų žmonių.

**Tikinčiųjų teisėms** ginti katalikų komitetas paskutinį kartą susirinko lapkričio 13 d. Šiluvoje. Kardinolas V. Sladkevičius vadovavo mišioms, vyskupas S. Tamkevičius pasakė pamokslą. Dalyvavo vyskupai A. Vaičius ir J. Žemaitis, mons. A. Svarinskas. Tikinčiųjų teisėms ginti komitetas buvo įkurtas 1978 m. lapkričio 13 d. Ji ikūrė penki kunigai - S. Tamkevičius, J. Zdebskis, J. Kauneckas, V. Vėlavičius ir A. Svarinskas.

## PASLAPTINGOJO VIZITO Į MASKVĄ ATGARSIAI

— Rusiškas samovaras atvyko į Vilnių —

Lapkričio 4 d. įvyko pirmasis Lietuvos prezidento A. Brazausko ir Rusijos prezidento B. Jelcin susitikimas Maskvoje. Prieš susitikimą ir po jo žurnalistams kilo ir tebekyla daug klausimų.

Susitikimą gaubiančią paslaptį skraistę pradėjo megzti dar Vilniuje būdamas Lietuvos prezidentas A. Brazauskas. Keistai nuskambėjo prezidento atsakymas į ITAR-TASS klausimą, ko tikimasi iš susitikimo su B. Jelcin. Brazauskas atsakė, kad "susitikimas labai reikalingas, nes susikaupė daug neišspręstų klausimų, kuriuos spręsimė pasirašydami devynių dokumentų paketą". Tačiau jau praėjusios dienos vakare buvo aišku, kad jokių dokumentų pasirašymo nebus.

Rusija Lietuvos prezidento vizitui taip pat ruošėsi iš anksto. Rusijos televizija pranešė, kad Lietuvos prezidentas Brazauskas dar prieš susitikimą su Rusijos prezidentu B. Jelcin pavadino vizitą "istorinės reikšmės faktu". Lietuvoje nebuvo žinoma apie ką kalbės prezidentai, tačiau Maskva jau viską žinojo. Televizijos pranešėja paskelbė: "Rusijos ir Lietuvos santykiuose tebėra daug neišspręstų klausimų: prekyba, tranzitas, socialinės garantijos buvusiesiems kariaškiams, pensijos Rusijos piliečiams - Lietuvos gyventojams. Ne iki galo pasidalintas turtas".

Per Rusijos televiziją nuskambėjo ir dar daugiau naujienų. Pasirodė, kad žiemą iš Lietuvos pa-

sipils daugybė pabėgėlių. Priežastis: "žmonės bijo naujos šaltos žiemos. Juk politiniai santykiai aštrina ekonominius santykius. Rusija ketvirčiu sumažino naftos ir dujų tiekiamą Lietuvai". Taigi, tik per Rusijos televiziją šiandien galima išgirsti tiesą apie pusiau nedirbančią Mažeikių naftos perdirbimo įmonę, nors atkakliai Lietuvos valdžia mėgino tikinti, kad naftos nutraukimas vizito išvakarėse, tai tik ekonominės pačios Rusijos problemos.

"Vnukovo-2" aerouoste Lietuvos Respublikos prezidentą pasitiko Rusijos ambasadorius Lietuvoje N. Obiorovs, Lietuvos ambasadorius Rusijoje R. Kozyrovčius, Rusijos federacijos pavaduotojas J. Jarov, užsienio reikalų ministro pavaduotojas S. Krylov.

12 val. Maskvos laiku Didžiuosiuose Kremliaus rūmuose prasidėjo prezidentų A. Brazausko ir B. Jelcin susitikimas, trukęs 40 minučių. Jame iš Lietuvos pusės dalyvavo užsienio reikalų ministras P. Gylis ir patarėjas J. Paleckis, iš Rusijos - užsienio reikalų ministras A. Kozyrev ir patarėjas D. Riurikov. B. Jelcin pažymėjo, kad Lietuva pirmoji aiškiai pabrėžė savo nepriklausomybės sieki, o Rusija pirmoji stoji ginti Lietuvos nepriklausomybės sausio įvykių metu. Prezidentai sutiko, kad tai tvirtas pamatas tolesniems santykiams plėtoti abipusio supratimo ir geros kaimynystės dvasia.

A. Brazauskas, anot Eltos, "pa-

pasakojo apie padėti Lietuvoje, pažymėjo, kad prieš metus įvykę rinkimai atvedė į valdžią LDDP, kuri savo rinkiminėje programoje pabrėžė santykių su Rusija derinimo būtinybę". Akcentuota, kad buvusi Lietuvos vadovybė siekė gerų santykių su Rusija, pasirašytos svarbios sutartys.

Konkrečiai susitikime buvo kalbėta apie 20 (po 2 minutes kiekvienai sutarčiai?) rengiamų dvišalių sutarčių pasirašymą.

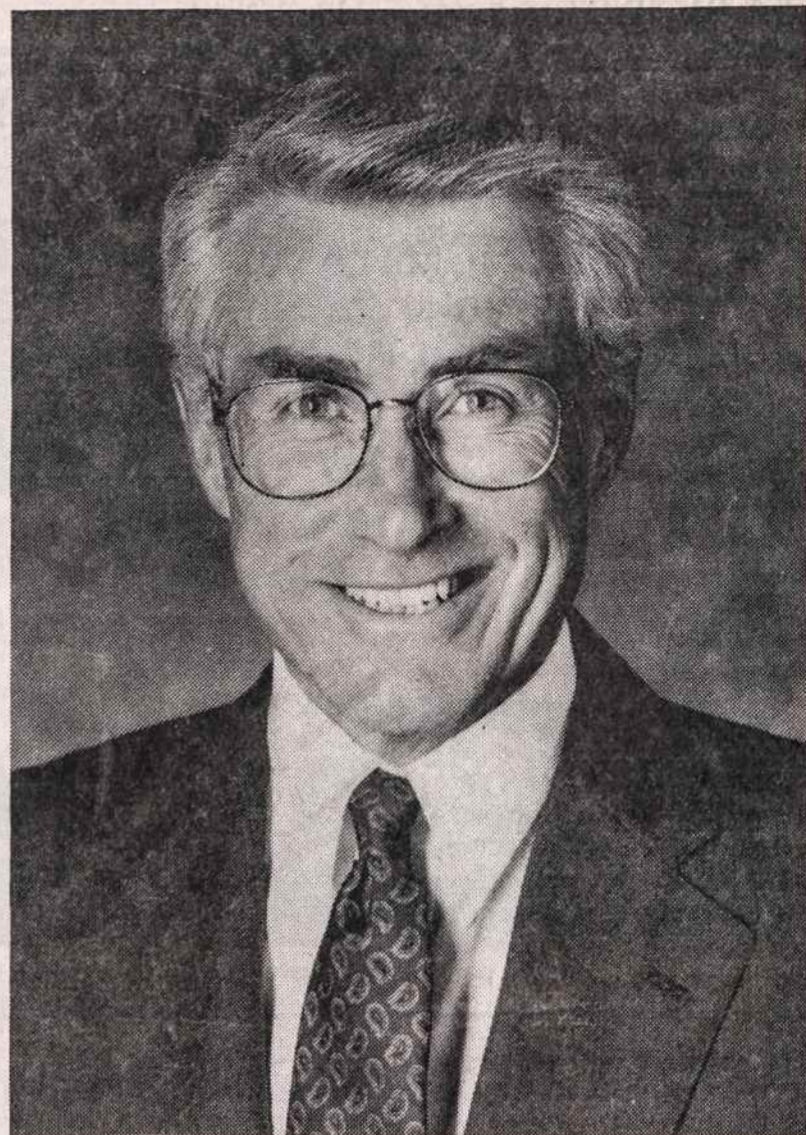
Susitikimas, abiejų prezidentų nuomone, buvęs konstruktyvus ir dalykiškas, aptartas "visas kompleksas" Rusijos ir Lietuvos santykių turėtų gerėti ir plėtotis...

A. Brazauskas įteikė prezidentui B. Jelcin savo knygą "Lietuviškos skrybys" rusų kalba. Ar Lietuvos prezidentas gavo kokį tai dovaną, nebuvo pranešta.

Maždaug 5.30, prieš išvykdamas į Vilnių, A. Brazauskas Lietuvos ambasadoje surengė spaudos konferenciją. Ką prezidentas veikė nuo 12.40 iki 5.30 popiet, informacijos pranešimuose buvo nutilęta.

Lietuvos prezidento tiesa apie naftos nutraukimą paaiškėjo per A. Brazausko spaudos konferenciją. Jis pabrėžė, kad naftos tiekimo nutraukimas vizito išvakarėse nieko bendro su derybomis neturėjo. Prezidentas pasakė, kad naftos nutraukimas parodė "tiesą žmonėms", kurie prieštarauja ūkiniams santykiams tarp Lietuvos ir Rusi-

(nukelta į 2 psl.)



Illinois valstijos gubernorius Jim Edgar.

## ILLINOIS GUBERNATORIUS SVEIKINA

Prieš 78 metus buvo pradėtas leisti "Darbininkas". Illinois valstijos gubernatoriaus įstaigoje tas faktas neliko nepastebėtas ir 1993 m. lapkričio 16 d. data kun. dr. Kornelijui Bučmiui, "Darbininko" vyriausiam redaktoriui, buvo atsiųstas toks sveikinimas:

Dear Reverend Bučmys:

As Governor of the State of Illinois, I would like to extend my congratulations to you, the staff and readers of Darbininkas Weekly on its 78th anniversary.

The Lithuanian American community has been fortunate to have Darbininkas Weekly as an excellent source of national and community news. Your publication has provided and promoted awareness of issues and

events pertinent to Lithuanian Americans. It is my hope that this dedicated service will continue for many years to come.

Please accept my best wishes on this anniversary.

Sincerely,

Jim Edgar  
Governor

— Į Lietuvą 300 tonų krovinį atgabeno Švedijos karališkojo karo laivyno transporto laivas "Belos" ir "Sleipner". Tai švedų dovana Lietuvos krašto apsaugos ministerijai. Atgabenta 40 lauko virtuvių, 10,000 uniformų SKAT karšiams, 14 sunkvežimių, 13 šarvuotųjų, nemaža medicininių punktų įrangos.

## Politkaliniai nepasitiki V. Skuodžiu

Lietuvos Seime neseniai įvykusioje spaudos konferencijoje Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos prezidentas Balys Gajauskas kalbėjo, kad Vyriausybė, šiuo metu pažeisdama liepos 16 d. priimtą Seimo nutarimą, atmetė politinių kalinių ir tremtinių siūlomą Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus kandidatūrą ir pasirinko Petkaus-Girdzijausko grupės politiką kalinį geologą Skuodžių. Seimo nutarime yra sakoma, kad "generalinio direktoriaus kandidatūra turi būti suderinta su Lietuvos politinių kalinių bei Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungomis".

Abiejų sąjungų atstovai susitikime su LDDP frakcija išgirdo įvairių nerimtų argumentų, pavyzdžiui, kad jų pasirinktas istorikas Kašėta yra per jaunas. Tuomet politiniai kaliniai ir tremtiniai pasiūlė kandidatūras dar penkių žymių mokslininkų - dr. R. Battūros, dr. S. Jegerlevičiaus, dr. N. Kitkausko ir kt. LDDP be jokių motyvų ir jas atmetė ir pasirinko Skuodžių.

Gajauskas sakė: politiniai kaliniai nenori, kad genocido vykdytojais, buvę komunistai, patys tirtų genocidą. Paklaustas, kodėl kaliniai ir tremtiniai nepasitiki Skuodžiu, Gajauskas atsakė, kad daugelis lageruose kalėjusių žmonių matė, kaip Skuodis elgėsi, ką veikė lageryje, po to užsienyje ir Lietuvoje.



Nepatenkintų pensininkų piketas Vilniuje lapkričio 16 d. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

## PASITARIMAS LIETUVOS AMBASADOJE WASHINGTONE

Lietuvos Respublikos Ambasadoje Washingtone lapkričio 19 d. įvyko Lietuvos Respublikos karjeros ir garbės konsulų bei Užsienio reikalų Ministerijos atstovų pasitarimas. Jame dalyvavo: neseniai ambasadoriumi Jungtinėse Amerikos Valstijose paskirtas dr. Alfonsas Eidintas; Rimantas Šidlauskas — URM Konsulinio departamento direktorius; Jurgis Akromas — URM Finansų skyriaus vedėjas; Linas Kučinskas — Generalinis konsulas New Yorke; Vaclovas Kleiza — Garbės generalinis konsulas Los Angeles; Haris Lapas — Garbės generalinis konsulas Toronte; Algimantas Rastauskas — Garbės generalinis konsulas Buenos Aires; Antanas Šulcas ir

Antanas Baronas — Lietuvos Respublikos ambasados Karakase (Venecuela) darbuotojai.

Sveikinimo žodį tarė ambasadorius dr. A. Eidintas. Jis supažindino pasitarimo dalyvius su esama padėtimi ambasadoje, pažymėdamas, kad dideli jos sudėties pakitimai nenutraukė jos darbo, jog ambasada normaliai funkcionuoja. Ambasadorius dr. A. Eidintas pareiškė, kad be Lietuvos valstybės atstovavimo JAV, jis tęs bendradarbiavimo su išeivijos organizacijomis, bei fondais tradicijas, pakvietė konsulus glaudžiau bendradarbiauti, padedant išlaikyti lietuvių Amerikos žemyn, rūpintis išeivijos kultūrinio paveldo išsaugojimu. Ambasadorius dr. A. Ei-

dintas paragino konsulus palaikyti tarpusavio ryšius su ambasada Washingtone. Jis taip pat pasakė, kad žino didelį išeivijos nepasitenkinimą Lietuvos pilietybės atstatymo ar įgijimo įstatymais ir pažymėjo, kad pilietybės suteikimo palengvinimo ir išplėtimo darbą jis laikys vienu iš pagrindinių savo, kaip ambasadoriaus, darbo prioritetų.

Pasitarime detalai aptarti konsulinio darbo klausimai. Konsulams pateikta išsami informacija apie juridinių paslaugų kintorą, kurios svarbus išeivijai klausimas. Be to, konsulai buvo informuoti apie galimybę naudotis Lietuvoje kreditinėms kortelė-





Skurstą pensininkai piketuoja Vilniuje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

## ARRIVEDERCI, PONAS AMBASADORIAU!

Advokato S. Povilo Žumbakio radijo komentarai, 1993 m. lapkričio 21 d. transliuoti Chicagoje per "Amerikos Lietuvių Radijo" programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

Po daugelio mėnesių įtampas iš Washingtono į Romą išsikrausė Ambasadorius Stasys Lozoraitis.

S. Lozoraitis, kaip ir kiti mūsų tremties diplomatai, suvaidino svarbų vaidmenį okupacijos metais, kai Vakarų demokratijos svyravo tarp de jure okupacijos pripažinimo ir nepripažinimo.

Dažniausiai mūsų diplomatų veikla buvo vieniša. Dažnai tik simbolinė.

Lietuvių išeivijos veikla buvo pagrįsta idealistų, mokytojų, auklėtojų, menininkų, rašytojų, žurnalistų ir kitų žmonių paaukotu darbu. Mūsų diplomatai buvo kukliai išlaikomi iš Vakarų liksio Lietuvos turto. Galima sakyti, jie buvo vieninteliai profesionalūs veikėjai per tuos ilgus okupacijos metus. Bet jų darbas dažnai buvo nevertinamas net mūsų išeivijos vadų tarpe.

Prasidėjus Lietuvos atgimimui, mūsų diplomatai tarsi atsivagavo. Jiems atsirado galimybė išdėstyti Lietuvos teisingą padėtį Vakarų spaudos atstovams. Į juos dažnai kreipėsi pasaulio spauda. Jie suvaidino svarbų vaidmenį.

Stasys Lozoraitis atstovavo Lietuvai gerai, ypač Washingtono žurnalistų tarpe. Jo balsas buvo vienas svarbiausių, nors buvo ir kitų, kurie gerai reiškėsi. Pažymėtini Lietuvių Informacijos Centro atstovai: Viktoras Nakas ir Gintė Damušytė, į kuriuos Vakarų spauda gal net daugiau kreipė dėmesio, nes Centras buvo išvystęs gerą informacijos tinklą.

Po Nepriklausomybės atkūrimo Ambasadorius S. Lozoraitis padarė nemažai diplomatinį klaidų: kategoriškai gynė prisipažinimą KGB bendradarbiams, kuri saugumiečiams rinko medžiagą apie išeivijos lietuvius; nuvykęs į Vilnių, sukėlė skandalą diplomatų tarpe dėl Kaliningrado srities likimo; susipyko su Prezidento G. Bush administracija; nekorektiškai reagavo į Prezidento B. Clinton inauguracijos iškilmių kvietimą; išpasakojė privatų pokalbį su Vokietijos Ambasadoriumi apie Prezidentą B. Jelcin ir panašiai.

Pagal seną tradiciją, mūsų spauda nekritikavo Ambasadoriaus netgi ir po Nepriklausomybės atkūrimo, kai privalėjo me elgtis su visais valdžios tarnautojais kitaip negu okupacijos laikais.

Bene didžiausia Ambasadoriaus S. Lozoraitis klaida buvo ta, kad jis sutiko kandidatuoti į

Lietuvos Prezidento postą, tuo pačiu metu eidamas Ambasadoriaus pareigas svarbiausioje Lietuvos Ambasadoje Washingtono.

Kitą klaidą S. Lozoraitis padarė, sugrįždamas į savo pareigas Ambasadoje po pralaimėjimo Lietuvoje. Ambasadorius sugrįžo į Washingtoną tęsti savo pareigų, lyg ir nebūtų niekur išvykęs. Toliau darbotvarkė, teoriškai pakludamas laimėjusio kandidato A. Brazausko tarptautinei politikai.

Toks kišimasis į politiką galutinai atšaldė santykius tarp Washingtono ir Vilniaus. Tie ryšiai niekada ir nebuvo tobuli, nebuvo pareigų supratimo iš abiejų pusių. Atrodė, kad Ambasada Washingtono veikė pagal savo nuožnią, Vilniaus valdžia užsienio politiką vedė savo keliu, o Seimo užsienio reikalų komitetas grojo trečiu smuiku.

## PASLAPTINGOJO VIZITO Į MASKVĄ ATGARSIAI

(atkelta iš 1 psl.)

jos, kad izoliuodamiesi nuo Rusijos naftos tiekėju, labai paprastai ir greitai iš padėties neišeisime.

Opozicijos lyderio V. Landsbergio nuomonė buvo kita: "Mes turime pakankamai patirties ir žinome, kad tokių atsitiktinumų nebūna. Sakant, kad nieko nėra bendro, čia pat pabrėžiama, kad tas naftos tiekimo nutraukimas kažką turi parodyti tiems kažkuriems, nesuprantantiems. Gal būti, žiūrint iš Rusijos pusės, kad Lietuva tas partneris, kuris dar ko nors nesupranta. Štai todėl prieš prezidento vizitą į Maskvą tokie pokštai ir krečiami".

Taigi, įvyko pirmas Lietuvos ir Rusijos prezidentų susitikimas, kurį Lietuvos pareigūnai vadino "dar-

Sprendimą atleisti S. Lozoraitį oficialiai padarė Prezidento Brazausko Užsienio reikalų ministras su dr. Kazio Bobelio užkulisine įtaka. Tai sukėlė didelį nepasitenkinimą Amerikos lietuvių tarpe. Mes buvome įpratę, kad Ambasada atstovautų tremties lietuviams. Kartais užmiršdavome, kad svarbiausia Ambasadoriaus pareiga yra atstovauti Lietuvos krašto interesams. Diplomato vaidmuo iš esmės pasikeitė atgavus laisvę.

Matysime, kaip sugebės savo pareigas eiti naujasis Algirdo Brazausko patikimas Ambasadorius. Nesvarbu, koks gabus jis bebūtų, pradžia jam bus sunki. Protesto ženklai, prieš jam atvykstant, iš Ambasados tarnybos atsistatydino beveik visas štabas. Naujasis Ambasadorius atvyko į pusiau tuščią Ambasadą. Kam tai gali pakenkti?

Kad štabas mėgo Stasj Lozo-

bo vizitui". Neaišku, kodėl Rusijos pareigūnai jam protokoliškai suteikė kitą pobūdį - "vizitas pakeičiui". Pagal Rusijos užsienio reikalų ministerijos protokola, darbo vizito proga kitos valstybės vadovai turi pasitikti užsienio reikalų ministras. Lietuvos prezidentą pasitikti du pavaduotojai - užsienio reikalų ministro ir premjero. Ar dviejų pavaduotojų suma protokoliškai lygi užsienio reikalų ministrui, tikriausiai niekas atsakyti negalėtų.

Lapkričio 18 d. iš Lietuvos paleistas šiltų santykių su Rusija "bumerangas" sugrįžo: į Vilnių atvyko Rusijos ministrų pirmininkas Viktor Černomirdyn ir su Lietuva pasirašė devynis susitarimus, tarp jų - vyriausybės susitarimą dėl

## IŠ LIETUVOS IR APIE LIETUVĄ

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

tauto Didžiojo universiteto didžiojoje salėje, vyko rezistencijos dalyvių konferencija bei Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio dienos minėjimas. Į konferenciją atvyko apie pusantsto šimto delegatų iš visos Lietuvos.

— Vilniaus muitinės Medininkų poste iškilmingai atidengtas ir pašventintas paminklas Lietuvos Respublikos pareigūnams — muitininkams ir policininkams — žuvusiems, einant tarnybines pareigas. Granito sarkofagas su septyniais balto

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

— Lietuvos laisvės kovų sąjūdis buvo įkurtas 1944 m. lapkričio 4 d. vietoj perorganizuotos Lietuvos Laisvės armijos. Tai ir Rezistencijos diena dabar minima pirmąjį lapkričio šeštadienį po Vėlinių. Šia proga Kaune, Vy-

**VIRGINIA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ, lietuviškai kalbanti advokatė, teikia paslaugas IMIGRACIJOS bei ŠEIMOS teisiniuose reikaluose. The American Immigration Lawyers Association narė. Turi leidimą praktikuoti Massachusetts ir Washington, D.C. One Bulfinch Place, Suite 100, Boston, MA 02114. Tel.: (617) 723-2242; FAX: (617) 723-1899.**

**JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.**

**SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.**

**BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.**

**JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.**

**VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.**

**SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.**

**LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232**

**NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.**

**KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.**

**NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.**

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino**  
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379  
PHONES (718) 326-1282; 326-3150

- TAI MŪSU VIENINTĖLĖ VIETA -  
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

**KVEČAS**  
JONAS  
1933 + 1976

**VYTIS**  
KELIONIŲ IR TURIZMO  
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

**GRUPINĖS KELIŲS Į LIETUVĄ**

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS  
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ  
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

**VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE**  
2129 KNAPP STREET  
BROOKLYN, N. Y. 11229  
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

(nukelta į 6 psl.)



**DARBININKAS** The Lithuanian Weekly  
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.  
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352  
Business Office 718-827-1351  
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360  
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office  
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.  
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:  
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207  
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

## Balsas iš dykumos

Adventas kasmet primena dykumoje šaukusį balsą. Žinome, kad tai buvo balsas Jono Krikštytojo, šaukusio prieš išeinant Kristui į viešumą. Joną Krikštytoją kiekvienais metais primena Bažnyčia Advento sekmadienių evangelijose.

Viešumai reikėjo priminti pranašo Izaijo raginimą taisyti kelią Viešpačiui, daryti jo takus tiesius. Jonas Krikštytojas norėdė labai aiškiai ir konkrečiai kaip tuos kelius lyginti. Jis šaukė:

“Kas turi dvi jupas, tegul duoda neturinčiam... Kas turi ko valgyti, taip pat tedaro... Nedarykite prievartos, neskriauskiute”.

Tai balsas, kuris ir šiandien tebeaidi dykumoje. Tik kas yra toji dykuma?

-o-

Dykuma yra nualusi žemė. Ji skurdžiai teišduoda žalmenį. Tik vietomis auga šiurkščios piktžolės.

Nualusi ir perdžiūvusi gali būti ne tik dykuma. Dykyne gali pavirsti ir žmogaus dvasia. Tai yra dvasia žmogaus, įsisupusio į kelias jupas, kaip mini Jonas Krikštytojas, kai kitas yra nuogas. Tai dvasia persisotinusio, kai artimas yra alkanas ir badauja. Tai plėšri dvasia, kuri prievarta išlupa ir su skriauda užvaldo tai, kas kitam priklauso.

Tai dykuma žmogaus dvasioje. Ji labiausiai užstoja kelią krikščionybei gyvenime prasiskleisti.

-o-

Krikščionybė yra gyvos dvasios, meilės, gerų darbų religija. Niekas iki Kristaus atėjimo nemokė mylėti savo priešo ir daryti gera tiems, “kurie jūsų nekenčia”. Neapykanta ir kerštas krikščionybės griežtai pasmerkti. Kur būtų galima rasti griežtesnius žodžius už Jono apaštalo: “Kiekvienas, kuris nekenčia

savo brolio, yra žmogžudys”.

Isakytą ir reikalaujama nepakęsti netiesos ir pikto, bet užginta nekęsti žmogaus — savo artimo. Artimas yra ne tik tai koks saviškis, giminė, tautietis, bet kiekvienas žmogus, juo labiau jie alksta, šala ar kenčia. Meilė reikalauja pridengti, pasotinti, padėti.

Krikščionybė yra daug padariusi ir tebedaro tokiam žmoniškumui įgyvendinti. Jos įtakoje ir globoje tebesilaiko labdarybė ir gailėstingi darbai. Yra sušvelnėję daugelio žmonių santykiai, palyginus su senais laikais. Ir vis dėlto krikščionybė tebestovi prie dykumos pakraščio. Stovi ir laukia.

-o-

Žmonės tebesidangsto krūvom jupų, kai kiti nuogi. Jie tebelebąuja, kai kiti alksta. Vieni kitus tebeskriaudžia ir prievartauja.

Taip daro ir nemaža krikščionių: yra perdėtai susirūpinę, ką jie valgys ir ką gers... Iš čia nesėkmė pakeisti gyvenimą pagal Evangelijos dvasią. Dėl nesėkmės kalta ne krikščionybė, bet krikščionys, kurie krikščionybės nevykdo.

-o-

Kristaus antrasis atėjimas, kurį Adventas taip pat primena, pasaulio pabaigoje dar kartą atsilieps dykumoje šaukusiu balsu:

“Aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote... buvau nuogas ir neپردengėte... kalėjime ir neaplankėte”.

Negi bus galima savo pateisinimui iškelti mūsų dienų pastangas: štai, rūpinomės, siuntėme patarimus ir lėšas, žudėme, kad tų alkanųjų ir nuogalių mažiau gimtų pasaulyje, kad nebereikėtų mums patiems dalytis dviem jupom nei dviem duonos kąsniais...

## 2

1988 gruodžio 1, ketvirtadienis.

“Gimtasis kraštas” pirmą kartą Tarybų Lietuvoje paskelbia “Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją”. Jos 17.2 straipsnis teigia: “Niekieno turtas negali būti savavališkai atimtas”.

Tarybų valdžia, vadovaujama partijos, visų turtą kadaise nacionalizavo. Turėtų pradėti denacionalizaciją.

Įdėmiai sekite įvykius. Ar greit suprasite, kas vyksta: denacionalizacija, grobimas denacionalizacijos įtvirtinimas?

1989 vasario 28, antradienis.

“Tiesa” skelbia LTSR AT deputatų komisijos parengtą LTSR Konstitucijos (Pagrindinio įstatymo) projektą.

“6 str. Lietuvos Komunistų partija — TSKP sudėtinė dalis — yra visuomenės politinis avangardas (...)

11 str. žemė, jos gelmės, vandenys (...) yra išimtinė Respublikos valstybinė nuosavybė ir yra visiškai Lietuvos TSR dispozicijoje”.

Įvykio testamentas trumpas: “Neužmiršk šito...”

1989 gegužės 18, ketvirtadienis.

Vilnius. LTSR AT sesija padarė 4 pataisas LTSR Konstitucijoje ir priima įstatymą “Dėl Lietuvos TSR ekonominio savarankiš-

## FAKTŲ SOCIOLOGIJA — ISTORIJOS ŠVIESA

**Nuo Redakcijos:** “Naujas Dienovidis” š.m. spalio 29 d. ir lapkričio 5d. 41-ame ir 42-ame numeruose atspausdino Dalios Dirgėlienės ir Petro Dirgėlos straipsnį “Faktų sociologija. Įvykių testamentai. Nuosavybės kalvija”. Straipsnis yra labai vertingas nuosekli naujausios Lietuvos istorijos faktų pateikimu ir analize nuosavybės klausimų plotmėje. Perspausdiname šį straipsnį nesutrumpindami ir tikimės, kad jis sudomins mūsų laikraščio skaitytojus.

kumo pagrindų”. Tai antras po Konstitucijos įstatymas, reguliuojantis LTSR ekonominius santykius. LTSR — suvereni valstybė. Jos ryšiai su kitomis TSRS respublikomis ir užsienio šalimis grindžiami lygiateisėmis sutartimis. Nuosavybės formos: valstybinė, kolektyvinė (grupinė), fizinių asmenų. Visiems juridiniams ir fiziniams asmenims garantuojama teisė verstis ūkine veikla, neuždrausta Lietuvos TSR įstatymais. Tas visas LTSR ekonominis savarankiškumas įgyvendinamas nuo 1990 sausio 1 dienos.

Ir šito įvykio testamentas:

“Neužmiršk, jau pilamas pamatas turto grobimui...”

1989 birželio 2, penktadienis.

Laikraščiai spausdina A. Brazausko kalbą pasakytą TSRS LD suvažiavime: “(...) grupė Pabaltijo deputatų parengė TSRS įstatymo dėl sąjunginių respublikų ekonominio savarankiškumo projektą. Jo tikslas — demokratizuoti TSR Sąjungą ir pertvarkyti ekonominę politiką. Pagrindinis jo principas: bus stiprios

respublikos — bus stiprus centras, bus stipri Sąjunga”. Tuo pasako, kad nėra TSRS ardytojas, o tik jos ekonomikos reformatorius. Įtinka siuzerenui. Tačiau tuoj kelia klausimą dėl LTSR įkūrimo istorinių aplinkybių. Tuoj yra TSRS ardytojas ir įtinka siekiantiems visiškai Lietuvos nepriklausomybės. Laviravimo esmė: viskas, kas priklauso metropolinei nomenklaturai ir tai jau yra suvereni Lietuvos valstybė.

1989 birželio 21, trečiadienis.

Vilnius. LTSR AT Prezidiumo posėdyje aptartas Valstiečių ūkio įstatymo projektas. Pristatė projektą LKP CK sekretorius S. Giedraitis. Kalbėjo LKP CK pirminis sekretorius A. Brazauskas.

1989 birželio 24, šeštadienis.

Vilnius. LKP CK XVIII plenumas. Iš A. Brazausko pranešimo: “(...) reiškia iš esmės keisti agrarinę politiką — (...) padaryti valstietį šeiminku (...) Mes pasisakome už individualų valstiečių ūkį. (...) Žemė valstiečių

ūkiam turi būti skiriama nemo-kamai, amžinam naudojimui su paveldėjimo teise. (...) Svarbu neužmiršti paties komunisto. Mums pirmiausia turi rūpėti tai, kaip sukurti tokias sąlygas, kuriose galėtų atsiskleisti jo visuomeninio aktyvumo potencialas, kaip išplėsti jo teises ir galimybes efektyviai įgyvendinti partijos programines nuostatas”.

Plenumas priėmė nutarimą “Dėl LKP politinės veiklos šiuolaikiniame etape”: baigti diskusiją partijoje 1989 rugsėjo mėnesį, suvažiavimą šaukti metų pabaigoje. Taigi remdamesi “Visuotinė žmogaus teisių deklaracija”, buvę žemės savininkai arba jų paveldėtojai reikalauja grąžinti žemę, kurią atėmė kadaise komunistai; komunistų prestižas smenga skradžiai krauju aplaistytą žemę, ir komunistai mano, kad dabar svarbiausia neužmiršti paties komunisto — reikia žūtibūt išsaugoti narius, rėmėjus; štai jiems ir reikia išleisti Valstiečių ūkio įstatymą. Prestižo palaikymui būtina atsiskirti nuo TSKP, tačiau atsiskirti taip, kad pakviš iš Maskvos neprarastum. Iš A. Brazausko baigiamojo žodžio: “Lietuvos Komunistų partija nėra ir nebus atskilusiu nuo komunistinės ideologijos, nuo bendrų partinių idealų. (...) Mes neturim prarasti savo ištelių, savo santykių su sąjunginiais organais, mes turim iškovoti gerą bazę, kurią galėtume panaudoti tolesnei mūsų ekonomikos raidai”.

Nuosavybės Kalvija

1989 birželio 25, sekmadienis.

“Tiesa” spausdina TSRS LD suvažiavimo nutarimą “Dėl TSRS vidaus ir užsienio politikos pagrindinių krypčių”. Padidinti suteikti, pašalinti, paspartinti, išplėsti, pagerinti, skirti, baigti — tai ir yra programa: “Aukščiausias Tarybų valstybės tikslas — visuomenės ir kiekvieno jos nario materialinė gerovė”.

Vilniuje priimtas dokumentas

(nukelta į 4 psl.)



Egidijus Bičkauskas (k.), Lietuvos Respublikos seimo pirmininko pavaduotojas, lapkričio 21 d. Kultūros Židinyje su Lietuvos ambasadoriumi JT Anicetu Simučiu ir J. Simutiene. Vytauto Maželio nuotrauka

## DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO  
60 METŲ  
SUKAKTĮ  
PRISIMENANT



22

PAULIUS JURKUS

sargas. Pradžioje sargai buvo samdomi, paskui Valentinas Kaminskas apsiėmė nemokamai Lietuvai sergėti iki jos išskridimo. Jis turėjo sudedamą lovą, kurią laikė šalia lėktuvo. Lakūnai naudojo Kaminsko automobilu: per du mėnesius nuvažiavo net 2300 mylių. Kurį laiką ten stovėjo ir kariški lėktuvai, gi birželio 15 d. įsikūrė garsaus lakūno V. Posto lėktuvas Winnie Mae. Jis išsità mėnesį buvo Lituanikos kaimynas.

New Yorke lakūnams buvo daug darbo. Reikėjo tobulinti lėktuvo įrengimus, reikėjo rūpintis ir lėšomis kelionei. Daugiausiai vargo Stepas Darius.

Išleidžiami pašto ženklai

New Yorke lakūnai neprasė paramos iš savo giminių Chicagoje, bet jiems vis trūko pinigų. Gegužės pabaigoje inž. Antanas Mažeika pasiūlė Dariui išleisti tam tikrus pašto ženklus. Birželio 6 d. Darius, vietos skyriaus rėmėjų komiteto atstovas Antanas Mažeika ir Lietuvos gen. konsulas Povilas Žadeikis pasirašė aktą, kuriuo išleistas 2500 Lietuvos oro pašto ženklų (20-40-60 cent., 1-2 l t) kiekvienos rūšies po 500, su antspaudu “Darius-Girėnas, New Yorkas —

1933 — Kaunas”. Pajamas už šiuos ženklus nutarta skirti Lietuvos oro pašto plėtimui ir šio skridimo parėmimui. Lakūnai gavo 500 dol. už šiuos ženklus. Beveik pusė jų buvo parduota prieš skridimą.

Iš viso aukų skridimui paremti gauta 8,456.31 dol. Lėktuvo parėngimo darbams išleista 8,143.36 dol.

Lakūnai savais pinigais pirk

lėktuvą už 3,200 dol. Lituanikos sutvarkymui ir jos prietaisams lakūnai ir rėmėjai sudėjo apie 13,000 dol. Pagal 1933 metų rinkos kainas skridimui parengtoji Lituanika buvo mažiausiai 25,000 dol. vertės.

Lituanikos svoris

Tuščia Lituanika svėrė 2,663 svarus (1209 kg). Galėjo sutalpinti iki 800 galonų (3,636.8 litrų) degalų galonus (159 litrus

tepalų. Pačiam skridimui paimta 779 galonai (3541 litro) degalų ir 32 galonai (145,4 litro) tepalų. Abu lakūnai svėrė 370 svarų (167,9 kg). Prietaisai, smulkūs įrankiai, laiškai, maistas svėrė 80 svarų (35,3 kg). Tokiu būdu skridimui parengtas su lakūnais lėktuvas svėrė iš viso 8,300 svarų (3,668,2 kg).

Lakūnai tikėjosi skristi Lietuvos mažaug 6,000 pėdų (1828 m) aukštyje. (Bus daugiau)

Po to abu lakūnai žadėjo grįžti į Lietuvą ir tarnauti Lietuvos aviacijoje. Girėnas pritarė tokiam sumanymui, nes jis buvo prityręs lakūnas ir geras aviacijos mechanikas.

Atsisveikina su Chicago

Pirmiausia lakūnam atsisveikinimą surengė giminės ir artimieji. Gegužės 5 d. Jucių (Darius šeimos) restorane išleistas surengė skridimo rėmėjų komitetas. Susirinko beveik visi fondo rėmėjai ir centro komitetas. Išleistuvių dalyviai tą vakarą sudėjo 305 dol. 15 ct. Tais laikais tai buvo didelė pinigų suma.

Lakūnai su Chicago atsisveikino 1933 m. gegužės 7 d. 2:30 v. r. Jų lėktuvas pakilo ir apsuko aplink miestą. Atsisveikinantieji mosavo nosinaitėmis.

Laukimas New Yorke

Atskridę iš Chicago, lakūnai gegužės 7 d. vėlai naktį nusileido Newark, o rytmetį pasiekė Floyd Bennett Field. (Floyd Bennett buvo žymus lakūnas, žuvęs pirmoje Richard E. Byrd ekspedicijoje į Pietų ašigalį.)

Bennetto aikštėje Lituanikos laukė daugybė žmonių, spaudos reporteriai, filmuotojai. Darius ir Girėnas buvo paprašyti vėl pakilti ir nutūpti, kad būtų geriau nufilmuoti. Jie turėjo papasakoti apie savo skridimo tikslus. Buvo pasakytos sveikinimo kalbos. Darių ir Girėną pakvietė būti miesto ir viešbučio Half Moon garbės svečiais. Lakūnai gavo visą butą. Čia jie išgyveno apie porą mėnesių.

Lėktuvas buvo pastatytas septintame angare. Lėktuvą saugojo



Lituanica skrenda virš New Yorke miesto.



## FAKTŲ SOCIOLOGIJA — ISTORIJS ŠVIESA

(atkelta iš 3 psl.)

neprieštarauja Maskvoj priimtam dokumentui. Ir negali prieštarauti. Metropolija sukūrė Lietuvoje tokią ekonomikos bazę, kuri ir tuo atveju jei Lietuva de jure nepriklausoma taptų, de facto liktų pavaldi Rusijai. Teroristine ekonomikos baze pasinaudoti nori ir LKP. LKP atsisakyrimas nuo TSKP visuomenei pateikiamas iš vienos pusės kaip herojiškas, iš kitos — kaip pražūtingas, katastrofiškas. Iš tikrųjų nėra nei taip, nei anaip. Kad ir j kiek partijų suskiltų LKP, jos visos būtų reikalingos ir naudingos metropolijai, taip pat ir visai nomenklatūros grandinei Tarybų Sąjungoje. Savų partijų įvairovė naudingesnė už vieną monolitinę žmonių akyse pragaištingai susikompromitavusią.

1989 birželio 29, ketvirtadienis.

Maskva. TSKP CK Politinis biuras apsvaisto klausimą dėl partinių organizacijų darbo gilėjančios pertvarkos ir politinės reformos sąlygomis.

1989 liepos 1, šeštadienis.

CTV programa "Laikas". M. Gorbačiovas kreipiasi į TSRS tautas. Partija monolitinė TSRS (ne TSKP?) "gins visomis jos turimomis priemonėmis".

Ir: "Sąjungos ribose tvirtai su-

sipynė visų respublikų socialiniai interesai, susikūrė vieningas liaudies ūkio kompleksas, kuris remiasi darbo pasidalijimu ir kooperacija visos šalies mastu. (...) visos respublikos, rajonai yra labai glaudžiai vienas su kitu susiję. Traukti šiuos ryšius — vadinasi, pjauti gyvą kūną".

Imperatorius viešai pripažįsta, kad metropolijos įtvirtinta ekonomika respublikose — teroristinė. Ekonominį terorizmą pateisina keistu argumentu, kurį vėliau kartoją Lietuvoje ir LKP, ir LDDP, ir AF:

"Negalima ieškant kelių į geresnį gyvenimą griauti tai, kas sukurta, atsisakyti to, ką jau davė federacija (...). Žodis federacija čia yra maskuojantis tikrovę ženklas. Argumentas turėtų skambėti taip: "Negalima griauti ir atsisakyti to, ką jau davė nacionalizacija". Taip, nacionalizacija, tas "visas turtas visų žmonių". Jokių kitokių būdų imperija nieko nei gavo nei davė. Nacionalizuota buvo ir žemė, ir fabrikai, ir žmogaus darbo jėga. Viskas. Net ir okupacijos metais žmonių susikurtą turtą imperija vienokiu ar kitokiu būdu laikas nuo laiko nacionalizuodavo. Denacionalizacija reikštų ir imperijos, ir jos valdančios klasės katastrofą.

1989 liepos 4, antradienis.

Vilnius. Vienuoliktojo šaukimo Lietuvos TSR AT dvyliktoji

sesija. K. Prunskienė patvirtina LTSR MT pirmininko V. Sakalausko pavaduotoja ekonominio savarankiškumo mechanizmui kurti. Be kitų įstatymų ir Konstitucijos pataisų, priimamas Valstiečių ūkio įstatymas. Jis leidžia valstiečiams žemę suteikti amžinam naudojimui su paveldėjimo teise ir nemokamai. Valstiečių ūkiams skiriamas žemės fondas — kolūkių, įmonių, organizacijų ta žemės dalis, kuri labiausiai tiktų individualiam ūkiui kurti.

Iš LKP CK sekretoriaus S. Giedraičio, pristatiusio įstatymą, pranešimo: "Savaime suprantama, kad žemę pirmiausia reikia suteikti tiems, kurie sugebą ją gerai dirbti ar turi atitinkamą kvalifikaciją. Čia turime galvoje (...) specialistus, kvalifikuotus darbininkus (...) visus tuos, kurie myli žemę ir Lietuvą. Ypač atidžiai jautriai dabar turėtume padėti buvusiems tremtiniams, jų vaikams, kurie vėl norėtų grįžti prie žemės dirbimo (...)"

Interliudija. Tą pačią dieną, tuo pat metu, kai Vilniuje buvo priiminėjamas "tremtiniams atidus" įstatymas, Maskvoje TSKP CK nutarė įamžinti 4-5 dešimtmečių ir 6 dešimtmečio pradžios laikotarpio represijų aukų atminimą: "(...) visiškai reabilituoti piliečius, tapusius (...) masinių represijų nekaltais aukomis. Imtis būtinų priemonių, kad laidojimo vietos būtų pripažintos oficialiomis kapinėmis ir būtų pastatyti paminklai bei memorialai". Kur tie gyvųjų tremtinių ūkiai Lietuvoje, kur tos žuvusiųjų tremtinių oficialios kapinės, kur tie paminklai ir memorialai jiems atminti Rusijoje?

Dar iš S. Giedraičio pranešimo: "Cerbiamieji deputatai! Jums pateiktas ir kitas Sąjūdžio grupės parengtas valstiečių ūkio įstatymo projektas. Jame, be kita ko, siūloma grąžinti žemę buvusiems jos savininkams (...). Liaudis niekada neužmirš, kokiais metodais žemė buvo atimta. (...) Nuo tų skaudžių metų praėjo daug laiko. Respublikoje susikūrė naujas žemės naudotojų ratas. (...) naujos gyvenvietės, (...) keliai, (...) sėjomaina ir melioracija iš esmės pakeitė laukų kontūrus, nutrynė buvusių sklypų ribas. (...) 22 milijardus rublių per pastaruosius dešimtmečius valstybė skyrė žemės ūkiui. Juk tai mūsų visų, visos tautos pinigai, ir jų nemaža dalis priklausytų ir trečiajam žemdirbių kartai, kuri žemės išvis niekad neturėjo".

Jei trečia karta, tai ji žemę paveldėjo iš pirmos kartos. Jei žemę dirba neturėjusių žemės vaikai, tai ar jie įgijo teisę į dirbamą žemę, valstybės atimtą iš savininko? Jei jie tokią teisę įgijo, tai ir žemę dirbę buvusieji savininkai savo turėtą žemę pagausino?

Visa žemė priklausė savininkams. Okupavus Lietuvą, jų žemė buvo nacionalizuota. Ar okupacijos metais suvis kas nors galėjo įgyti nuosavybės teisę į neteisėtai atimtą žemę?

Nė į vieną klausimą priimant įstatymą nė nebuvo bandyta atsakyti. Įstatymu buvo siekiama užbėgti už akių denacionalizacijos procesui. Įtvirtinti nacionalizaciją kaip patogią galimybę iš naujo pasidalinti žemę. Išsaugoti pagrindinę metropolijos įtvirtintos ekonomikos bazės Lietuvoje savybę — teroristiškumą jei Lietuva ištruktų iš TSRS.

"Buvusių sklypų ribas nulatrynė" ne sėjomaina ir melioracija, o partinei nomenklatūrai būdingas sąžinės išsižadėjimas vardan naudos. "Visuotinė žmogaj Pavlov išbuvo parlamente iki spalio 4 d., kai vyriausybės kariuomenė nuslopino pučą.

A.J.



Prof. dr. Aldonai Jannace Popiežiaus medalį "Pro Ecclesia et Pontifice" prisega dr. Nijolė Paronetto spalio 24 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Fone vysk. Paulius Baltakis, OFM, aukojęs mišias ir perskaitęs Šv. Tėvo raštą. Vytauto Maželio nuotrauka

## PROF. DR. ALDONOS JANAČIENĖS VEIKLA

Prof. dr. Aldona Janačienė daugelį metų uoliai dalyvauja katalikių moterų veikloje ne tik tarp lietuvių, bet ir tarptautinėje plotmėje. Popiežiaus įvertinamas jos pastangas, suteikė dr. A. Janačienei medalį "Pro Ecclesia et Pontifice". Iteikimo iškilms buvo spalio 24 d. Ta proga Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčioje mišias aukojo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Po mišių dr. Nijolė Paronetto solenizantei prisegė medalį.

Pagerbimo akademija vyko parapijos salėje. Kaip ankstesnėje apžvalgoje minėta, buvo nemaža sveikinimų. Dr. Nijolė Paronetto paskaitoje apžvelgė dr. A. Janačienės visuomeninę ir mokslinę veiklą. Čia perduodama paskaitos santrauka.

— Vytautas Einoris nuo lapkričio 7 d. paskirtas laikinuoju reikalų patikėtiniu Kazachstane. Jis gimęs 1930 m. Kupiškio rajone, baigęs agronomijos mokslus. Buvęs vaisių ir daržovių ūkio ministru, Vilniaus geliių susivienijimo pirmininku.

Už Lietuvos ribų veikia Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjunga, trumpai PLKOS. Prie jos priklauso lietuvių moterų organizacijos iš JAV, Kanados, Australijos, Argentinos, Brazilijos, Škotijos, Anglijos, Prancūzijos ir Italijos. Organizacija tarptautinę veiklą pradėjo 1930 m., bet ypač ta veikla pasidarė svarbi, kai Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą.

Uoliai veikia Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unija, kurios centras yra Paryžiuje. Ši tarptautinė unija yra įsikūrusi 1910 m., dabar turi 37 milijonus narių. Prie unijos priklauso 90 organizacijų iš 65 kraštų. Su šia unija lietuvių moterys 1947 m. atgavino ryšius ir Lietuva tapo pilnateise nare.

Dr. Aldona Janačienė, 25 metus vadovavusi PLKO Sąjungai, 1991 m. išrinkta ir į tarptautinės moterų unijos tarybą. Dr. Janačienė dirba šeimos ir žmogaus teisių komisijose. Ji dalyvavo tarybos posėdžiuose Meksikoje, Šveicarijoje, Chicagoje ir Paryžiuje. 1994 m. posėdis vyks

Romoje ir Londone, o 1996 m. pasaulinis suvažiavimas įvyks Australijoje. Dr. Janačienė niekad nepraleido progos unijos kongresuose delegates supažindinti su Lietuvos katalikų Bažnyčios sunkia padėtimi, sovietinės okupacijos metu tikinčiųjų persekiojimu. Visur ji skleidavo informaciją literatūrą. Eilėse suvažiavimų dr. Janačienė yra sraikiusi svarbias paskaitas.

Dr. Aldona Janačienė yra baigusi Sorbonos universitetą Paryžiuje bakalauro laipsniu, Kolumbijos universitetą New Yorko magistro laipsniu, New Yorko universitetą filosofijos daktaro laipsniu. Ji per 33 metus dėstė Fordhomo ir Pace universitetuose New Yorko. Pace universitete ji profesoriavo 25 metus. Jos specialybė yra moderniosios kalbos, literatūra ir kultūra. Už sėkmingą mokslinį ir pedagoginį darbą šių universitetų ji buvo pagerbta keletą kartų.

Dr. A. Janačienė ilgą laiką buvo Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinio pirmininke.

(p.j.)



Pianistai Sonata ir Rokas Zubovai po sėkmingo koncerto Clevelande lapkričio 7 d. Vlado Bacevičiaus nuotrauka

## Kandidatai į naująjį Rusijos parlamentą

Rusijos Nuomonės tyrimo centras lapkričio 13-23 dienomis apklausė 1,600 žmonių 24-uose Rusijos miestuose. Jurij Levada, pravestas apklausos vadovas, pasakė, kad rezultatai turi 3% paklaidą.

Apklauskos rezultatai rodo, kad du pagrindiniai reformų blokai gali gauti arti 50% visų vietų parlamente. Rusijos Pasirinkimo blokas, kuriame yra keletas aukšto rango Jelcin administracijos žmonių, buvo įvertintas 29.9%. Kitas blokas, vadovaujamas laisvosios rinkos reformatoriaus Grigorij Javilinskij, gavo 20.5% balsų. Už Rusijos komunistų partijos atstovus numatoma balsuoti tik 7.7% apklaustųjų. Daugiau nei 26% žmonių pasakė, kad jie dar neapsisprendę.

Apklausa buvo pravesta tik miestuose, todėl komunistų partija tikisi, kad Rusijos kaimuose ji turi žymiai daugiau rėmėjų. Komunistų partijos lyderis Genadij Jziganov pasakė: "Kartu su žemdirbių partija mes tikimės gauti 30% kaimiečių balsų".

I 225-ias naujojo Rusijos parlamento vietas pretenduoja daug idomių ir jau spėjusių išgarsėti žmonių. Vienas iš jų - Aleksandr Kašpировskij, kandidatuojuantis nuo Jaroslavl miesto, pagarsėjęs dar 1980-aisiais metais savo hipnozės seansais per televiziją. Jo laidos buvo uždraustos po to, kai keletas

žmonių pasiskundė, kad jie jaučiasi žymiai blogiau po "gydomojo" seanso negu prieš jį.

Vakarinės Rusijos mieste Smolenske kandidatuoja Anatolij Lukanov, buvęs Sovietų Sąjungos parlamento pirmininkas, kuris yra kaltinamas dalyvavimu 1991 m. rugpjūčio puče prieš M. Gorbačiov.

Centrinės Rusijos mieste Penzoje kandidatu yra Viktor Iljušin, pasišventęs komunistas, kuris buvo padavęs į teismą M. Gorbačiov, už tai, kad jis sugriovė Sovietų Sąjungą.

Tarp kandidatų į parlamentą Maskvoje yra Artiom Tarasov, kuris yra vienas iš Rusijos "dolerinių" milijonierių. Dabar jis gyvena Londone, pabėgęs nuo kriminalinio tyrimo. Milijonierius sako, kad tai yra politinė byla.

Taip pat Maskvoje kandidatu yra du kartus olimpinis sunkaus svorio kėlimo čempionas Jurij Vlasov - dabar karštas nacionalistas. Saratovo mieste kandidatuoja Nikolaj Lysenko, profašistinės organizacijos Nacionalinės Respublikonų partijos vadovas.

Tarp kandidatų į Rusijos parlamentą yra ir B. Jelcin oponentai iš senojo rūsėjo 21-ajai išvaikyto parlamento narių. Pavyzdžiui, Sergej Baburin, Jurij Voronin ir Nikolaj Pavlov išbuvo parlamente iki spalio 4 d., kai vyriausybės kariuomenė nuslopino pučą.



## Aplink pasaulį

□ Rusijos valdžia greitai reagojo į Rusijos kasyklų profsąjungų grasinimus visuotiniu streiku. Lapkričio 27 d. profsąjungų atstovai pareiškė, kad jie parduos deimantus, kad išmokėti atlyginimus angliakasiams. Premjeras Viktor Černomirdyn, nutraukęs savo atostogas, atvyko į vyriausybės pasitarimą. Jis įsakė nedelsiant surasti \$70 milijonų, kad išmokėti angliakasiams atlyginimus. Rusijos vyriausybė vien už rugsėjo mėnesį yra skolinga kasykloms \$2.7 milijono. Angliakasių profsąjungos lyderis Jurij Višnevskij pasakė, kad jie atšaukia savo pirmąjį streiką. Bet Nepriklausoma kalnakasių profsąjunga paskelbė keletą savo reikalavimų ir pareiškė, kad jų sąsinimas streiku tebegalioja.

□ 51-erių metų Paul McCartney lapkričio 27 d. pasakė, kad jis planuoja sutikti savo buvusius Beatles ansamblio narius George Harrison ir Ringo Starr, kad kartu paruošti Beatles ansamblio televizinį pagerbimą. Tai turėtų būti didelis 10 dalių televizijos serialas. Paul McCartney, kuris dabar koncertuoja Mexico mieste, pasakė, kad visų trijų Beatles muzikantų susitikimas įvyks sausio mėnesį Londone. Beatles ansamblis iširo 1970 metais. Lennon, kuris kartu su McCartney buvo daugumos Beatles dainų autorius, buvo nužudytas 1980 m. gruodžio 9 d.

□ Turkijos policininkas lapkričio 27 d. sužeidė tris Gruzijos piliečius, kurie norėjo jam parduoti 10 svarų urano. Gruzinai pradėjo šaudyti, supratę, kad "pirkėjai", sutikę mokėti \$675,000 sumą, yra policininkai. Policijos viršininkas Ahmed Demir pasakė, kad jie įtaria, jog uranas buvo įvežtas iš Rusijos. Dar nėra aišku, ar atimtas uranas yra pakankamos koncentracijos, kad tiktų atominiams reaktoriams ar atominiams ginklams.

□ Onagawa atominė elektros energijos gamykla automatiškai sustabdė darbą lapkričio 27 d., po to kai 5.8 Richterio skalės stiprumo žemės drebėjimas sukretė šiaurinę Japoniją. Žemės drebėjimo epicentras buvo 110 kilometrų (70 mylių) po žemės paviršiumi, apie 400 kilometrų (250 mylių) į šiaurę rytus nuo Tokijo. Radioaktyvaus nukėlimo ir aplinką nepastebėta, bet atominės gamyklos darbuotojai sako, kad jie dar vis tikrina reaktorių ir jo iš naujo darbu nepalėdžia. Pranešta, kad jokių reaktoriaus problemų nerasta.

□ Gruodžio 3 d. Albanijos sostinėje Tiranoje prasidėjo 10 buvusių komunistų lyderių teismas. Jie kaltinami piknaudžiavimu valdžia. Iš viso kalėjime sėdi 15 aukščiausio rango komunistų. Dešimtukas, kuriame yra penki buvę vyriausybės nariai, yra apkaltintas pagal Albanijos baudžiamąjį straipsnį, pavadintą "lygybės tarp piliečių pažeidimas". Jeigu kaltinamieji bus nuteisti, jiems visiems gresia iki 10 metų kalėjimo. Beveik prieš ketverius metus Albanija pradėjo pereiti nuo vienpartinės centralizuotai valdomos ekonominės sistemos į laisvos rinkos sistemą. 1992 m. pavasarį įvykę rinkimai nušalino komunistus nuo valdžios. Skalauijama Adrijos jūros banku, buvusios Jugoslavijos ir Graikijos kaimynė Albanija, turinti 3.2 milijono gyventojų, yra skurdžiausia šalis Europoje.



## ŠIRDIS SUSTOJO PRIE PAT 70-TO LAIPTO

### Vladą Būtėną amžinybėn išlydint

Chicagoje, Detroito ir Washingtono, susiejęs, ar telefonu, jis man papasakodavo naujienas, kokių niekas kitas nežinodavo, ar žinodami neatskleisdavo. Dažnai jos būdavo "tik tau", ir taip pas mane likdavo.

Paskutinį kartą susitikome šių, taigi 1993 m. balandžio 18 d., Verbu sekmedienį, Morton mokyklos vestibulyje, Berwyn, IL. Ten šurmuliavo šimtai čikagiečių, rinkdamiesi į "Normos" spektaklį. Pustuzinį metų Lietuvių operos spektakliuose nebesilankius, daugelis pažįstamų veidų atrodė suvarge, susenę. Vladai tarpdury pasirodžius, susižvalgėme. Jis už daugelį visa galva aukštesnis, nors per pečius gunktelėjęs. Veidas pilnas, žvalus. Akys skvarbios. Plaukai, rodos, tik truputį papilkėję. Va, sakau, kas Chicagoj nesensta! Vos rankas pasidavus, jis mane timpltelėjo į nuošalesnį kampą. Kokią dabar įdomią naujieną žino? Paskutinė iš jo išgirsta naujiena apskutinio: "Turiu pūslėje auglį. Piktybinį. Pikčiausią, koks begali būti. Daro tyrimus. Reikės dviejų operacijų..." Pritrenktas vapaliojau: "Eik jau, ar esi tikras"? Abejonių nebesą. Net neprašė žinios slėpti. Ir nuėjome prie žmonų.

Antrajai operacijai jis gulė birželio gale, o liepos 2 d. ji buvo padaryta. Prieš ją dar pasikeitus laiškais, po jos palaikėme ryšį tik per Dalią, jo žmoną. Telefonu prakalbėję spalio 22 rytą, begirdėjau labai sunkaus, prislėgto ligonio balsą, ir tik porą minučių. Mirties angelas jį išsivedė 1993 m. lapkričio 7 d., 21:30 Chicagos laiku.

-o-

Vladas Būtėnas buvo gimęs 1923 m. gruodžio 2 d. Vabalninkė, Biržų apskrityje. Tėvo, pašto tarnautojo, įpratintas, skaityti spaudą ir knygas pradėjo pradžios mokykloje. Mokslinei Vabalninkė ir Panevėžio berniukų gimnazijoje. Bolševikų ir nacių

okupacijų metais veikė pogrindyje. 1944 m. rudenį pateko į nacių nasrus. Su Mariam Katiliškiu ir daugeliu kitų jaunuolių gavo Luftwaffe uniformas ir turėjo naciams vergauti "für den Sieg". Nėgana to, karui baigiantis atiduoti į anglų nelaisvę, dar keletą mėnesių kentė badą ir pažeminimą.

Išsivadavęs, Vladas gyveno keliose Š. Vokietijos išvietintųjų stovyklose: Flensburge, Seedorfe, Stadėje, Dedelsdorfe, dar berods vienoj kitoj. Flensburge baigęs Petro Būtėno įsteigtus mokytojų kursus, mokytojavo pradžios mokyklose. Ne tik tai. Flensburge žurn. Andriaus Vaitkus prikaltintas, emė rašinėti eilėraščius ir jaunuolio išgyvenimus Biržų krašte. A. Vaitkus kai ką išspausdino savo metraštyje "Dienos be tėvynės".

Į Ameriką Vladą atsikvietė buvęs kaimynas Vabalninkė ir sutvirtinimo tėvas Juozas Laučka 1949 metais. Apie metus pagyvenęs Great Necke, netoli New Yorko miesto, Aloyzo Barono (dar vieno vabalninkėno!) rūpesčiu 1950-jų rudenį persikėlė į Chicagos priemiestį Cicero, IL. Ten ir Chicagoje išgyveno 28-rius gražiausius gyvenimo metus. Vedęs 1953 m. balandžio 11 d. Dalią Meškauškaitę, su ja išaugino ir išmoksino du sūnus, Gintautą ir Eugenijų (pastarasis — satyros teatro "Antras kaimas" vienas iš pagrindinių aktorių ir profesinis fotografas). Chicagoj 15 metų Vladui teko sunkiai dirbti, pradžioje Hotpoint šaldytuvų įmonėje, paskui prie linotipų "Naujienu", dr. Mykolo Morkūno ir "Draugo" spaustuvėse. Įstojęs į spausdintuvinių profsąjungą 1967-aisiais, tuo pačiu darbu vertėsi "Chicago Sun Times" ir "Daily News" spaustuvėse, bet jau su trigubu atlyginimu ir tik po 35 val. savaitėje.

Nuo 1978-jų spalio Vladas bu-

vo priimtas į "Amerikos balso" (Voice of America) lietuvių skyrių. Nepaisant po kelerių metų ten ištikusio insulto, šioje žinių tarnyboje išbuvo beveik 14 metų, iki 1992 m. liepos 1-sios. Tuomet su Dalia grįžo į Chicagos priemiestį Oak Lawn, IL, į vaikų jiems paruoštą butą (savo namo ar namelio nei Cicero, nei Chicagoje, nei Washingtono Būtėnai neįsigijo). Ar nujautė, kad paskutiniame bute, vos už kelių skersgatvių nuo Šv. Kazimiero kapinių, jam beteks tik vienerius metus gyventi?...

Pabaigai pasilikau tą Vlado biografijos dalį, kuri lietuvišku mastu matuojant, padarys jį labai ilgam nemirtingu. Tai jo žurnalizmas, periodikoje išsibarstę jo rašiniai, išleistos jo knygos.

Vladas Būtėnas, prieš dešimtmečius prisitaikęs Ramojaus pavardę, išsivijęs spaudoje buvo ne tik vienas produktyviausių, bet ir labiausiai skaitomų žurnalistų. Jo nelikdavo nepastebėti visi svarbieji Chicagos įvykiai. Sodriais rašiniais bei interviu jis pasitikdavo ir palydėdavo kiekvienų tautinių šokių bei Dainų šventę. Jis garsųjį (o ir garsas per jį!) Vyrų chorą atlydėjo iki Chicagos Lietuvių operos užuomazgos, o ČLO įsikūrus, garsino kiekvieną jos pastatymą, kiekvieną spektaklį, ir "Antrą kaimą", ir bažnytnines bei kultūrinės organizacijas, jų sukaktis, jų didžiulius veikėjus. Prieš bene tris dešimtmečius "Draugo" pradėta skiltis "Dviejuose horizontuose", vėliau pervadinta vienu žodžiu "Horizontai", išpopuliarėjo toli už Chicagos ribų, ypač jam atsidūrus Washingtono, DC. Jo rašiniai, šalia "Draugo", gausiai būdavo spausdinami "Tėviškės žiburiuose", keletą metų "Dirvoje", daugelį metų "Darbininke" ir kai kuriuose žurnaluose. Apytiksliai galiu spėti, kad bus parašęs kaškur

(nukelta į 7 psl.)

## TREČIAS KELEIVIS

Rytų išmintis sako: jeigu eidamas keliu, sutiktum tris žmones, vienas iš jų galėtų būti tavo mokytojas. Atseit, visados galima susilaukti naudingų patarimų net iš pripuolamai sutiktų keleivių. Tačiau kai kurie Lietuvos žmonės patarimų purtos, laiko juos įžeidimu, savo orumo menkinimu.

Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas New Yorke Linas Kučinskas gana įdomiai dėsto savo mąstymus "Darbininke" (Nr. 38). Pasirodo, jis atkreips dėmesį tik į tuos patarimus, kurių pats pasiprašys: "Mielai klausau protingų žmonių patarimų, bet tik tai tada, kada jų man reikia". Ta pačia proga diplomatas iškelia ne tik savo tėvo, bet ir dėdės nuopelnus (tarsi tai pakeltų jo paties vertę). O "Lietuvos aide" (Nr. 199) padėjavęs, kad jo niekas ir niekur nekviečia, ir išvardinęs savo nuveiktus darbus, diplomatas priduria: "Neminiu čia savo politinės veiklos Lietuvoje". Gaila: šis puslapis skaitytojams būtų itin įdomus. Tačiau jo neatskleidęs konsulas apie išsiviją šitaip išsitarą: "Ir toliau bandoma kalbėti iš aukšto, mentoriskai tonu, stengiamasi vis mus pamokyti".

Patarimus galima priimti, galima jų ir nepriimti, tačiau už juos rūstauti nėra reikalo. Nuo patarimų dar niekam karūna nenukrito: tai trečio keleivio pasiūlymai. Bus liūdniau, jeigu išsivija ilgainiui pradės iš viso nesidomėti, kas ir kaip Lietuvai atstovauja.

Konsulas taipgi rašo: "Daug kas išsivijose nenori skaitytis su tuo faktu, kad ji prarado penkiasdešimt metų turėtą monopolį kalbėti lietuvių vardu". Išsivija šio "monopolio" nepasiglemžė, ir jis neteikė didelių malonumų. Dabarties dignitoriai vargiai būtų jį sau ant pečių užsikrovę — tais laikais, kai net Lietuvos vardas buvo pamirštas, kai žodis "Baltics" dažnai būdavo supainiojamas su žodžiu "Balkans"...

O šiuo metu valandėlei atsi-gręžkim į konsulo siuntinėjamus raštus pasų gavimo reikalui. Kadangi du lapai neturi jokios antrašės, juos pavadinsime "lydraščiu". Šis lydraštis yra taip neologiskai sureduotas, kad reikalavimai Lietuvos pasui gauti lieka migloti. Pavyzdžiui, rašoma: "Šie asmenys turi užpildyti visas anketas". Kas yra "visos anketos", jeigu viena kortelė vadinasi "Pasižadėjimas", antra kortelė vadinasi "Prašymas", trečias lapas neturi jokio pavadinimo (išskyrus užrašą "Consulate General of Lithuania"), ir tik ketvirtas raštas yra pavadintas "Anketa". Neaišku, kurie dokumentai yra būtini, kurie tik pageidautini, o lydraštyje minimi "karai" ir "okupacijos" neturi jokių datų. Ypač liūdna, kad šlubuoja konsulato rašyba. Visų klaidų neišskaičiuojant, norėtųsi bent pažymėti dažnai vartojamas įvairias žodžio "liudyti" formas: jose nerėikia brūkšniuoti "u" raidės.

Žinoma, visados įmanoma pasiteisinti, kad lydraštį surašė ne-

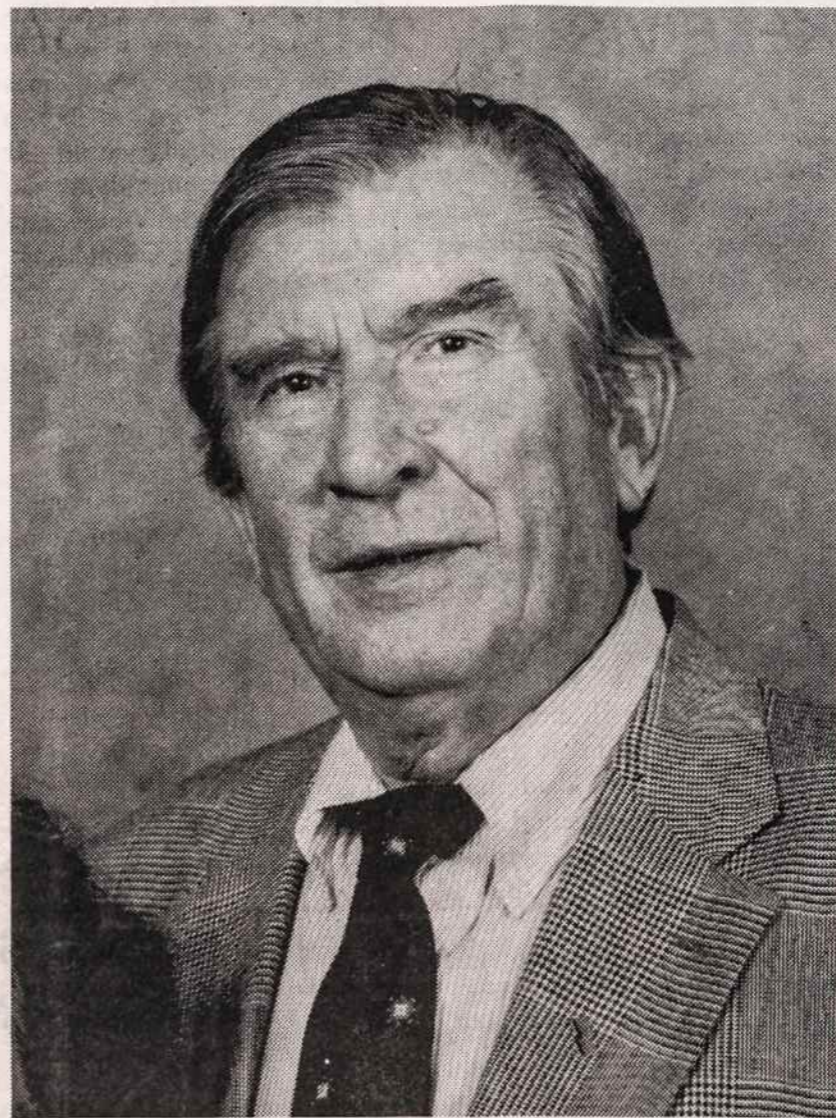
patyrusi sekretorė arba išsiblaškęs raštvedys. Tad reikia pasirinkti tinkamą pagalbininką, sugebantį užtikrinti gerą oficialių raštų kokybę.

Lydraštis baigiamas sakiniu: "Turint klausimų, prašome kreiptis", ir nurodomas konsulato telefonas. Aišku, "kreipimasis" bus neišvengiamas; nemažai asmenų jau turėjo laimės su konsulu pasikalbėti. Išgirdęs iškilusiu klausimu ir priekaištus lydraščio logikai, diplomatas yra maždaug šitaip išsitaręs: "Kiekvienas žmogus tegu man paskambina, ir aš jam viską išaiškinsiu. Kiekvienas atvejis yra unikalus".

(nukelta į 6 psl.)



Kauno mergaičių choras "Pastoralė" Clevelande davė tris koncertus. Vlado Bacevičiaus nuotrauka



Žurnalistas Vladas Būtėnas-Ramojus

## DEIMANTINĖ GIESMĖ

1918 m. spalio 15 d. Seinų vyskupas Antanas Karosas pasirašė kanonišką vienuolijos steigimo aktą pagal palaimintojo Jurgio Matulaičio paruoštus įstatus. Tai buvo pradžia Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos, kurią tada sudarė Jurgio Matulaičio suburtos kandidatės ir jū kurias greitai įsijungė virš dviejų šimtų narių.

Šiais metais ne tik šios kongregacijos seselės Lietuvoje, Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje, bet ir visi Kristaus Bažnyčią gerbiantys lietuviai švenčia šio įvykio septyniadesimt penkerių metų sukaktį. Ši šventė yra visų mūsų džiaugsmas deimantine seselių veiklos giesmė, kuri mums skambėjo ir tebeskamba jų auka ir darbais — apaštalavimu, jaunimo auklėjimu, senelių globa, katalikiškos spaudos leidimu bei redagavimu ir kita veikla. Ir kaip nesidžiaugti šia nuostabią Kristaus ir artimo meilės giesme! Juk jos skambėjimas yra didžiulis įnašas į lietuvišką veiklą išsivijoje, ir mūsų ryšį su Kristaus Bažnyčia, į lietuviškos sąmonės išlaikymą bei ugdymą šiame krašte, į tikėjimo šviesą sovietinės priespaudos naktį ir į Lietuvos moralinio bei religinio židinio liepsnojamą šiandien.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių veikla šiame krašte buvo didelė paskata daugeliui lietuvių ne tik pasinaudoti vienuolyno ruošiamomis rekolekcijomis, maldos susitelkimais, kaip Šiluvos atlaidai, vysk. Matulaičio minėjimai ir kiti, bet ir vienaip ar kitaip prisidėti prie jų veiklos.

Todėl šio vienuolyno deimantinis jubilėjus yra ir mūsų visų šventė, mūsų visų džiaugsmas sėmelių atliktais darbais ir jų įnašą į mūsų gyvenimo įprasminimą. Kartu tai yra ir paskatini-mas mums dar artimiau įsijungti į sėmelių veiklą ir pagal išgales bei sugebėjimą padėti joms toliau tęsti bei plėsti savo darbą.

Švenčiant šį jubiliejų, reikėtų, pažvelgti į sėmelių atliktus darbus: nepriklausomoje Lietuvoje jų sukurtus vaikų darželius pradžios mokyklas, jų darbą senelių prieglaudose Lietuvoje bei slaugymo namuose šiame krašte, moksleivių pensionatuose, Žemės ūkio mergaičių mokykloje, vaikų bei jaunimo stovyklose, katalikiškoje spaudoje ir kitur. Kartu taip pat džiaugiamės jų vykdomais darbais Lietuvos dvasiniame, bei moraliniame atgimime šiuo metu ir gėrimės tolimesniais šios veiklos planais.

Taigi, mes švenčiame ne tik šio vienuolyno praeities veiklos gražiai nuskambėjusią giesmę, bet taip pat ir jos tebesitęsiančią žavingą melodiją, jos ateities harmoniją, jungiančią žmogaus kasdieninius rūpesčius su amžiniais principais ir taip pat mus čia Amerikoje su lietuviškos tėvynės chorą "Pastoralė", pradiūgines mus savo religiniais koncertais.

Koncertai buvo Putname, Hartforde, Norwoode, Bostone, Worcesteri, New Yorke, Washingtono, Newark, Chicagoje, Lemonte, Clevelande, Detroito ir Toronte. Č.M.



— Dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos ambasadorius Washingtono, lapkričio 24 d. JAV Valstybės departamento protokolo šefo pavaduotojui Richard Gookin įteikė savo skiriamųjų ir ambasadoriaus S. Lozoraičio atšaukiamųjų raštų kopijas. Pagal JAV nusi-stovėjusią diplomatinio protokolo praktiką, po šio įteikimo naujasis ambasadorius tampa diplomatinės atstovybės vadovu de facto ir turi teisę dalyvauti oficialiuose valstybiniuose bei diplomatinuose renginiuose ir oficialiai susitikti su aukščiausiais JAV ir kitų valstybių valdžios pareigūnais.

— Žurnalisto premija šiais metais paskirta Juozui Žygiui, gyv. Oak Lawn, IL. Šį sprendimą vieninai padarė vertinimo komisija lapkričio 30 d., pasitarusi per telefoninį posėdį. Vertinimo komisiją sudarė pirm. Vytautas Volertas, sekr. Jurgis Janušaitis ir narys Jonas Daugėla. \$1000 mecenatas — Lietuvių Fondas.

— Vinco Kudirkos šių metų premiją Lietuvos žurnalistų sąjungos prezidentams paskyrė prof. Česloviui Kudabai (po mirties) už knygą "Septyni keliai iš Varnių". Ją šiemet išleido kaulniškė "Spindulio" spaustuvė, o spaudai parengė "Santaros" žurnalo redakcija. "Santaros" redakcija dabar rengia atsiminimų apie Č. Kudabą knygą. Jos išleidimu rūpinasi Valdas Adamkus ir Antanas Mikalajūnas iš JAV, Atviros Lietuvos fondas, "Spindulio" spaustuvė.

— Akademinio Skautų Sąjūdžio Vykdymo fondo premija šiemet buvo įteikta Marytei Mažeikaitei-Utz A.S.S. metinėje šventėje spalio 9 d. Lemont, IL.

— Skulptorės Ievos Sakalauskaitės-Pocienės, gyvenančios Australijoje, paroda surengta Panevėžio dailės galerijoje. Parodoje — 30 skulptūrų. I. Pocienė yra dalyvavusi penkiasdešimtyje tarptautinių parodų Australijoje ir Europoje, pelniusi apdovanojimų.

— Kun. Alfredas Žemeikis, Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos klebonas, Elizabeth, NJ, lapkričio 14 d. paminėjo kunigystės šventimų 30 metų sukaktį. Po iškilmingų padėkos mišių programa ir vaišės vyko parapijos salėje.

— LB Philadelphijos apylinkės valdyba per skyriaus sekretorę Aniliorą Mašalaitienę "Darbininkui" stiprinti atsiuntė \$50. Administracija Philadelphijos bendruomenininkams už linkėjimus ir auką nuoširdžiai dėkoja.

— Algimanto Kezio fotografijų "Giesmių giesmė" parodos atidarymas įvyko gruodžio 3 d. Chicagos Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje.

— Nauji Darbininko skaitytojai: Kun. Vytautas Volertas, Missauga, ONT, Canada; Stasė Prekeris, San Jose, CA; G. E. Perutis, Chicago, IL. Sveikiname naujus skaitytojus ir norime priminti visiems, kad įvairių jubiliejų ir švenčių proga geriausia dovana — Darbininko metinė prenumerata, kuri kainuoja tik 30 dol.



## TREČIAS KELEIVIS

(atkelta iš 5 psl.)

Kadangi Linas Kučinskas spaudoje buvo pasigyres moksliniu laipsniu, turbūt nereikės teisės daktarui aiškinti, kad instrukcijų sudarytojo menas glūdi gebėjime surašyti lyraščiū, kurie įstengtų "unikalius" atvejus apglėbti bendra taisykle, tiksliai nurodant išimtis. O padirbėti būtų verta: idant "kiekvienam žmogui" į konsulatą nusiųstų skambinti. Kam trukdyti konsulą, kuris (kaip "Lietuvos aide" paašikinta) šalia pasų tvarkymo, turi dar 18 užduočių. Juoba, kad telefono skambučių tenka atlikti dienos metu, ir ne visi trokšta brangiai apmokėti malonumą — su konsulu asmeniškai šnekėti.

Antra vertus, net ir "unikaliai" teiraujantis, buvo susilaukta ne teisingų įstatymo aiškinimų. Sakysime, vienam asmeniui, gimusiam 1941 m. Lietuvoje, konsulas įsakmiai tvirtino, kad jis privalo atsakyti turimos kitos valstybės pilietybės. Kai tuo tarpu šis asmuo, pagal 1993.VIII.23 Vyriausybės patvirtintas taisykles, turi teisę į Lietuvos pilietybę, įgytą per tėvus, dabartinės pilietybės neatsisakydamas.

O dabar leiskime konsului pailsėti ir atsigręžkime į ministerijos (VRM) raštus. Gana linksmi nuteikia dešimtas "Pasižadėjimo" klausimas. Tai žinios apie senelį (lę): vartojama vienaskaita, ir atsakymui paliktos tik dvi eilutės. Kadangi visi turime po dvi poras senelių, nežinia, kuri giminytės pusė (tėviškoji ar motiniškoji) ministerijai rūpi. Stebina ir reikalavimas keturių nuotraukų, pasų išdavimui įprasta pasitenkinti dviem nuotraukom (juk į Maskvą kopijų siuntinėti

jau nereikia). Taigi, būtų laikas pasitarti su kalbininkais ir rasti lietuvišką atitikmenį žodžiui "kodas" (asmens kodas, gatvės kodas ir pan.).

Šia proga (trečiojo keleivio žvilgsniu į klaidas) tektų paliesti kelis Lietuvos leidinius, kurie buvo skirti ir užsienio dėmesiu.

91-jų metų sporto žaidynių leidinio viršelis ir priešlapis stačiai bado akis pasibaisėtina užrašu: "IV World Lithuanians sport games". Arba, nejaugi nebuvo pasitelktas korektorius LIFE (teatro festivalio) leidiniui? Paliekant nuošaly spaus-tuvės įvėltų rašybos klaidų mirguliavimą, tenka apgailėti kelis atvejus, kai buvo iškreipta prasmė. Ką reiškia "The show is shot with music" (p. 27)? Jeigu lietuviškas tekstas nurodo, kad "spektaklis kupinas muzikos", gal vietoj žodžio "shot" turėtų būti "chock-full"? Teatrai anglų kalba nevadunami "scenes". Tad Švedijos Karališkasis dramos teatras nėra "a Swedish scene" (p. 12). Įžangoje (p. 3) rašoma, kad festivalio tikslas buvo neapsunkinti vargano valstybės biudžeto nė vienu centu. Tačiau vertimas apie pasiektą tikslą sako kitką: "we have not received one cent from the strained national budget". Pinigų negauti — nebuvo festivalio tikslas; buvo norėta pinigų neprašyti. Tai du skirtingi dalykai.

Popiežiaus viešnagai išleisto informacinio leidinio tekste teigiama, kad Šv. Kazimieras buvo Jogailos sūnus: "the third child of King Jogaila" (p. 31). Tad nesipiktinkim, jei kur nors užsienyje ši istorinė nesąmonė bus pakartota. "Tautos šventė" nėra "Day

of the Nation", tai "National Holiday" (p. 17). Rašoma, kad numatytas Popiežiaus susitikimas su "diplomatic core" (p. 56), o tai būtų "diplomatic corps". Ir kas yra tie "common rulers", kurie palaidoti "at the Vilnius Cathedral" (p. 58)? Ir taip toliau...

Jeigu tai, kas atspausdinta popieriuje, yra laikina, vertėtų pasirūpinti bent tuo, kas iškalama akmeny. Tikrai nedovanotina, kad Norilsko paminkle angliškas tekstas iškaldintas su rašybos klaida. Žodį "eternally" reikia rašyti su dviem "l" raidėmis. O taipgi ir visas sakinytis geriau skambėtų, kitaip sudėsius žodžius. Vietoj "Eternaly mourning Lithuania": "Lithuania — eternally mourning". Kiekviena kalba turi savišką žodžių plaukimo grožį.

Visa tai, kas suminėta (ir kas

nesuminėta!) buvo lengvai pataisoma. Reikėjo dar vienos, "papildomos" akies; kelyje sutiktas trečias keleivis vienu peržvelgimu būtų klaidas aptikęs. Tai saivaime kyla klausimas: kodėl nepasitikrinta? Ar tai būtų sumenkinę kieno nors mokslingumą? Anaip tol.

O grįžtant prie Lietuvos diplomatų J. A. Valstijose, liūdna skaityti apie stačiai tragišką jų dalią. Generalinis konsulas aimanoja: "Visus metus aš kenčiau tokią padėtį ir tylėjau" (L. Kučinskas, "Lietuvos aidas", Nr. 199). Dar gaudžiau vaitoja kitas kankinys, naujasis ambasadorius: "Sako, kad ir šio kariamas pripranta, gal priprasiu ir aš..." (dr. A. Eidintas, "Darbininkas", Nr. 38).

Minvydas Krakauskas, Ovidio, FL

## MAŽOSIOS LIETUVOS TRAGEDIJA NEPAMIRŠTA

(atkelta iš 2 psl.)

nach Westen", eity per Lietuvos teritoriją. Kito kelio nėra. Ne tik industriniai ir militariniai transportai, bet ir pavieniai motorizuoti turistai drauge su vagių, plėšikų ir žmogžudžių gaujomis veržtųsi per Lietuvą, sukurdami neišsprendžiamas problemas ir niekad nesibaigiančius konfliktus su Rusija? Kaip ilgai Lietuva tvirtų tokią terionę? Kuo ji baigtųsi?

Minint septyniadešimt penkerių metų Mažosios Lietuvos Tilžės akto sukaktį, šiandien yra aiškiau negu bet kada, kad to Akto įgyvendinimas tampriai rišasi su lietuvių tautos tolimesnės egzistencijos likimu. Ši lietuvių žemė turi pereiti Lietuvos Respublikos kompetencijai, kaip neatskiriama jos dalis. Teisinimasis, kad, girdi, problema esanti per daug komplikuoja ir nereali, tik išreiškia tingų šalini-

mąsi nuo istorijos šiam laikotarpiui skirtų uždavinių. Šitai filosofavo mūsų tėvų ir senelių karta, dar beviltesknesne aplinkybėse žvelgdama į Klaipėdos ir Vilniaus problemas. Jie vadavosi ryžtu ir surado kelius. Tų drąsių žygių "nerealumas" neužtemdė vizijos į to meto tautos ir valstybės ateičiai neatidėdamus įsipareigojimus.

Stoka dėmesio Mažosios Lietuvos holokostinei tragedijai ir visos lietuvių tautos į geopolitinius spąstus stumiamam likimui neišvengiamai kelia klausimą, argi mūsų karta stokoja drąsos ir noro semtis stiprybės dar iš visai nesenos praeities? Mažoji Lietuva ir jos kapuose besilinstantys ilgų amžių kovotojai ir bendro tautos gyvenimo kūrėjai šaukiasi atsakymo į jų didžiųjų aukų.

Algis Regis  
Mažosios Lietuvos  
Rezistencijos Sąjūdžio pirm.

**\$458** plus taxi

**Tai skrydžių  
NY - Ryga - NY kaina  
Ta pati kaina Ryga - NY - Ryga**

**Kaina galioja nuo sausio 17 iki kovo 31 d.  
Bilietų reikia nusipirkti bent 21 d. prieš skrydį.  
Galima išbūti iki 3 mėn.**



**VYTIS TRAVEL**

**2129 Knapp St.  
Brooklyn, NY 11229  
Tel. 718 769-3300; 1-800-952-0119  
FAX 718 769-3302**

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO



**atlanta** IMPORT EXPORT

Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI | LIETUVA

SIUNTINIAI PRISTATOMI | NAMUS

NEW YORKE, KREIPKITES | MŪSŲ ATSTOVA

TEL. (718) 441-4414

85 - 17 101 ST.

Richmond Hill, NY 11418

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

**SUDARYDAMI TESTAMENTUS,  
NEPAMIRŠKITE "DARBININKO"!**

Tuo prisidėsite prie lietuvių palaikymo ne tik JAV, bet ir visuose lietuvių židiniuose, kuriuos kiekvieną savaitę lanko "Darbininkas".

### ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York - Vilnius - New York **\$599** r.t.

Chicago - Vilnius - Chicago **\$599** r.t.

One way **\$380**



**FREGATA TRAVEL**  
250 West 57th Street, 1211  
New York, NY 10107  
Tel.: (212) 541-5707

### DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.  
77-01 JAMAICA AVENUE  
(Cor. 77th Street)  
Woodhaven, N. Y. 11421  
**WE DELIVER**  
Tel.: 296-4130

### ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.  
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)  
Dėl užsakymų skambinti  
*Darbininko administracijai*  
- 9 val. - 4 val. p. p.  
tel. 718 827-1351  
arba rašyti:  
*Darbininkas (administr.)*  
341 Highland Blvd.  
Brooklyn, NY 11207

MODERN, TOTAL HIP AND KNEE JOINT REPLACEMENTS ARE NOW BEING PERFORMED IN THE BALTIC STATES IN CENTERS THAT ARE OFFERING SERVICES OF SURGEONS THAT HAVE BEEN TRAINED IN THE U.S.

RIGA-AMERICAN, LTD. OF WATERBURY, CONNECTICUT, IS IN A POSITION TO GUARANTEE THE DELIVERY OF TOTAL HIP AND KNEE SURGERY IN LATVIA, ESTONIA AND LITHUANIA.

PAYMENT FOR THE SURGERY CAN BE MADE EITHER IN THE U.S. OR IN THE INDIVIDUAL REPUBLIC.

ADDITIONAL INFORMATION IS AVAILABLE (IN ENGLISH) BY CALLING 203 - 757 - 5052 OR BY MAIL TO 1201 WEST MAIN STREET, WATERBURY, CT 06708 U.S.A.

### MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IR RYGA IKI KOVO MĖNESIO PABAIGOS:

	Į Vilnių	Į Rygą
iš New York	\$700.-	\$600.-
iš Boston, Philadelphia, Washington	\$700.-	\$700.-
iš Chicago	\$750.-	\$620.-
iš Minneapolis, Cleveland, Detroit	\$750.-	\$750.-
iš Florida	\$800.-	\$750.-
iš Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$950.-	\$950.-

Kainos padidintos Kalėdų laikotarpiui.  
Siūlome papigintas keliones ir iš Lietuvos ir Latvijos.



**Ferrante Travel Center**

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 944-1273

(201) 592-8780

## VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.  
368 West Broadway, Boston, MA 02127  
TEL.: (617) 269-4455

### TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- VILTIES siuntinių tarnyba yra ne pelno organizacija, kuri surenka pagalbos siuntinius Amerikoje ir išvežioja po visą Lietuvą.
- Visus siuntinius nuvežame ir žmonėms asmeniškai į namus pristatome vieno mėnesio laikotarpyje.
- Minimalus mokestis už siuntinį yra \$25. Vieno svoro kaina yra nuo 69 iki 99 centų.
- Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti ypatingai sunkiai pragyvenančius Lietuvos žmones šiuo sunkiu laikotarpiu.
- VILTIES sekantis konteineris į Lietuvą išvyks gruodžio 16 d.

Siuntiniai gruodžio mėnesį surenkami sekančiuose miestuose:

BROOKLYN, NY 4 d. (šeštadienį)	10.00 - 2.00 po pietų
PROVIDENCE, RI 8 d. (trečiadienį)	12.00 - 3.00 po pietų
CENTERVILLE (Cape Cod), MA 8 d. (trečiadienį)	4.00 - 6.00 po pietų
BROCKTON, MA 9 d. (ketvirtadienį)	3.30 - 7.00 po pietų
PUTNAM, CT 10 d. (penktadienį)	4.00 - 6.00 po pietų
WATERBURY, CT 11 d. (šeštadienį)	9.00 - 11.00 ryte
HARTFORD, CT 11 d. (šeštadienį)	11.30 - 1.30 po pietų
WORCESTER, MA 11 d. (šeštadienį)	12.00 - 4.00 po pietų
LOWELL, MA 12 d. (sekmadienį)	12.00 - 2.00 po pietų
LAWRENCE, MA 12 d. (sekmadienį)	3.00 - 5.00 po pietų

☎ Dėl visos smulkesnės informacijos prašome kreiptis telefonu:

**(617) 269 - 4455**

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS



## ŠIRDIS SUSTOJO PRIE PAT 70-TO LAIPTO

(atkelta iš 5 psl.)

tarp penkių ir dešimties tūkstančių visokio pobūdžio rašinių. Dirbdamas "Amerikos balse" ir Romoju sutrumpino į Rmjs., o dažnai nedėjo jokio parašo.

Išleido šias knygas: eilių rinkinį "Nuėję plotai" (1952 metais); II pas. karo pabaigos išgyvenimus "Lenktynės su šetonu" (1956); dokumentinės Lietuvos pokario partizanų kronikos "Kritusieji už laisvę" I tomą (1967) ir II tomą (1969); Lietuvos vyskupų, kunigų, tikinčiųjų persekiojimo faktų rinkinį "Dabarties kankiniai" (1972). 1972 ir 1973-ųjų vasaromis, kartu su tautosakininke Elena Bradūnaite ir fotomenininku Algimantu Keziu keliavo po Pensilvanijos lietuvių gyvenvietes, kaupė medžiagą, o Vladas savo reportažus skelbė "Drauge". Už tai jam 1973 m. buvo paskirta pirmoji \$1,000 žurnalistinė premija, kurios mecenatas buvo kun. dr. Juozas Prunskis. Vėliau, kitiems, metinės žurnalistinės premijas ėmė skirti LB. Iš jo ir bendradarbių E. Bradūnaite bei A. Keziu dėmės bei vertingos medžiagos Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla Chicagoje 1977 m. išleido autorinę albuminio formato knygą "Pensilvanijos angliakasių Lietuva". Visoms minimoms knygoms Vladas paaukojo tūkstančius laisvalaikio valandų. Beje, turbūt išskyrus eilių knygę (kurios aš niekada nemačiau) pirmosios trys stambios

knygos pasirašytos Vlado Ramo-jaus, o ketvirtoji Mato Raišupio slapyvardžiais, nes Lietuvoje buvo likusi sena motinė, o Sibire — vienintelė sesuo. Mažesnės apimties, bet daug pastangų bei nuovokos pareikalavęs jo suredaguotas Lietuvių operos dešimtmečio sukaktuvinis leidinys.

Dėl žurnalistinio populiarumo buvo kviečiamas, kartais ir sutikdavo į organizacijų valdybas, pvz. LFB, Lietuvių žurnalistų s-gos (LŽS), gal dar šen ar ten. Bet jose kalnų nenuvertė. Kaip gi begalėtų, visą gyvenimą rašydamas, rašydamas?

Buvo labai jautrus visokioms neteisėyboms. Karšto būdo, impulsyvus. Sakyčiau, sangvinikas su choleriko atspalviu. Tačiau efektyviausio ginklo — spaudos — atsiskaitymui su jį kaip nors įžeidusiais nenaudojo, išskyrus labai retus atvejus.

Kaip ir kiekvienas rašto žmogus, stalčiuose Vladas paliko daug neužbaigtų rašto darbų. Aišku, ko nežinome, tai ir negailim. Bet daugelis žinome "Draugo" atkarpoje ne kartą tęstą jo žurnalistinio kelio kroniką "Dienai riedant vakarop". Deja, ta kronika buvo tepritempta tik iki 1962 metų, kai iš Washingtono į Chicago grįžo. Ar ir kiek ją per vienerius metus pirmyn pastūmėjo, gal šeima kada paaškins. Trys našiausio žurnalistinio darbo dešimtmečiai veikiausiai taip ir liks neapibendrinti.

Daugelio atsisveikintas ir apraudotas, Vladas Būtėnas-Ramojus lapkričio 12 d. iškilmingai palaidotas Chicagos lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Jo netikėtas išėjimas nė 70-ties metų nesulaukus, didelis smūgis gyvajai lietuvių išeivijai.

Alfonas Nakas

## SVEČIUOJASI SPORTININKAI

Lapkričio 14 d. New Yorke vyko garsusis maratono bėgimas, kuriame dalyvavo 26 tūkstančiai bėgikų iš viso pasaulio.

Buvo iš anksto pranešta, kad atvyksta iš Lietuvos ilgų distancijų bėgikas Vaidis Jurėnas su dviem draugais. Jie atvyko lapkričio 12. Vaidį Jurėną lydėjo Raimundas Dumpis iš Pakruojo, finansiskai parėmęs šio bėgiko kelionę į Ameriką, ir taip pat Alfredas Vaitiekaitis iš Panevėžio, Achilo klubo direktoriaus pava-

duotojas. Gi pats bėgikas yra Panevėžio 19-tos sporto mokyklos direktoriaus pavaduotojas.

Svečius maloniai sutiko ir priglaudė Apreiškimo parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Lapkričio 13 d. jiems surengė gražų priėmimą, sukviedamas daugiau svečių su jais susipažinti, ir išgirsti apie jų veiklą. Klebonas svečius nuoširdžiai globojo ir rūpinosi, nuvežė



Kun. Vytautas Palubinskas, Apreiškimo parapijos klebonas, svečiam iš Lietuvos surengė priėmimą lapkričio 13 d. Prie stalo sėdi maratono bėgikas iš Lietuvos Valdis Jurėnas, kleb. kun. V. Palubinskas, Kazimieras Matuzas. Už jų stovi iš k. klebonijos šeimininkė Danutė Kalinienė, Paulius Jurkus, svečias iš Lietuvos Raimundas Dumpis, Romas Kezys ir Karel Dvorak, čekas, mokąs lietuviškai. Klebonas V. Palubinskas ne kartą yra priglaudęs atvykusius svečius iš Lietuvos.

bėgiką į starto vietą. Kun. V. Palubinskas nuo seno pasižymi savo vaišingumu ir tuo, kad jis globoja atvykstančius iš Lietuvos.

Vaidis Jurėnas yra tolimų distancijų bėgikas, laimėjęs ne vieną maratoną Lietuvoje, Maskvoje ir kituose Europos miestuose. Čia, kaip jis sakėsi, sąlygos buvo neįprastos. Diena buvo labai karšta. Jis buvo pavargęs jau nuo kelionės, tačiau galvojo, kad atbėgs kur kas geriau. Šią 26 mylių New Yorke maratono distanciją atbėgo per dvi valandas 59

minutes.

Svarbu buvo tai, kad maratone dalyvauja laisvosios Lietuvos bėgikas.

Paaškęjo dar ir kita, kad bėgikas Vaidis Jurėnas, 50 metų, yra vegetaras, sukūręs savo teoriją apie įvairius valgius. New Yorke lietuvių radijas skelbė, kad Lietuvių Atletų Klubas surengs susitikimą su visuomene, kur bėgikas šalia sporto kalbės ir apie vegetarinį maitinimąsi, kuris jam padeda išlaikyti ir jaunatvę ir norą sportuoti.

menę ir draugiškai atverdamas duris kitoms kultūroms bei jų atstovams.

Nužvelgęs Stasio Balzeko gyvenimo kelią sveikinamojoje kalboje, Stasys Lozoraitis pabrėžė jo politinės ir kultūrinės veiklos svarbą bei prasmę, kovojant už lietuvių tautos politinių siekių įgyvendinimą. Ambasadorius išreiškė savo politinį credo — vienyti ir bendromis jėgomis kurti naują Lietuvą.

Sveikinimo žodžius JAV Lietuvių Bendruomenės bei Lietuvos Vyčių centro valdybos vardu perskaitė V. Maciūnas ir V. Nakas. Jie pažymėjo S. Balzeko pasiaukojimą ir atsidavimą Lietuvai.

## AMBASADORIUS STASYS LOZORAITIS PAGERBĖ STASĮ BALZEKĄ

Besileidžiančios saulės spinduliai nušvietė Lietuvos Ambasados rūmus Washingtone, išryškindami jų sienų pilką sidabrą ir sukeldami spalvų fejerverkus jų languose. Šilta, pakili ir kartu nostalgika atmosfera vyravo spalio 29-os dienos priėmime. Washingtono visuomenės atstovai rinkosi pagerbti žymų Chicago lietuvių veikėją Stasį Balzeką ir atsisveikinti su ilgamečiu Lietuvos Ambasadoriumi Amerikoje Stasiu Lozoraičiu. Ambasadoriaus ir jo žmonos Danielos surengtas vakaras simboliškai įamžino seną draugystę ir politinį bei idejinį bendradarbiavimą su Stasiu Balzeku, vienijant emigraciją gyvenančius lietuvius kovai už tautos nepriklausomybę.

Visuomeninis-politinis mąstymas bei humanistiniai siekiai nulėmė Stasio Balzeko gyvenimo kryptį. Gimęs ir užaugęs Chicagoje, jis anksti patyrė lietuvių išeivijos bei kitų etninių grupių egzistencijos problemas. Artėjanti Antrojo Pasaulinio karo nuojauta bei rūpestis dėl tolesnio Lietuvos likimo, kontaktas su Antaneta Smetona ir jo šeimos nariais, kai jie buvo prisiglaudę Balzekų namuose, paliko neišdildomą įspūdį jauno Stasio

Balzeko sąmonėje. Pirmieji jo žingsniai politinėje veikloje buvo žengti pokario metais, dalyvaujant lietuvių bendruomenės kovoję dėl Lietuvos išlaisvinimo iš Sovietinės okupacijos ir jos valstybingumo atstatymo, o taip pat įsijungiant į Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą. Pastarąjį dešimtmetį Stasys Balzekas buvo Tarybos vicepirmininku, Lietuvių Pramonės Rūmų nariu, Lietuvių Demokratų partijos oficialiu atstovu Washingtone, JAV prezidento patarėju etniniais klausimais bei Chicagos-Vilniaus miestų draugystės komiteto pirmininku.

Atkakliu Stasio Balzeko darbu ir siekimu išlaikyti tautos istoriją, kultūrą, tradicijas buvo įkurtas Lietuvių kultūros muziejus, kurio pagrindą prieš 27 metus sudarė jo asmeninės ginklų, žemėlapių, rankraščių, monetų, nuotraukų, tautinių drabužių bei gintaro kolekcijos. Šiandien muziejus, dešimteriopai padidinęs savo fondus, turi savarankiškai veikiantį vieną geriausių šalyje genealogijos skyrių, lietuviškų knygų biblioteką, vaikų muziejų. Balzeko muziejus vykdo aktyvią kultūrinę misiją, telkdamas apie save lietuvių visuo-

Iškimybė tautos idealams bei vienybės idėja tapo vakaro politiniu manifestu. Atsakomojoje kalboje Stasys Balzekas padėkojo Ambasadoriui ir jo žmonai už suteiktą garbę ir pripažinimą, už nenuilstantį tautos interesų gynimą, už ilgametę draugystę bei paramą kovoję už bendrą reikalą. Baigdamas jis pasakė: "Sovietų sistemos ir viso komunistinio bloko žlugimas yra ir mūsų visų kovos rezultatas. Lietuvos ir kitų Rytų Europos šalių laisvė ir nepriklausomybė pakeitė šių tautų egzistencijos sąlygas. Atsirado prielaida padaryti jų gyvenimą prasmingesniu bei šviesesniu. Tad dirbkime visi kartu, kad Lietuva taptų politiškai ir ekonomiškai išsivysčiusi valstybė — lygiavertė pasaulio tautų šeimos narė".

Vakare dalyvavo keli šimtai svečių, tarp jų, Lietuvos Garbės Generalinis Konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza, Islandijos Garbės Generalinis Konsulas Chicagoje Paul Sveinbjorn Johnson, JAV Kongreso bibliotekos Liaudies gyvenimo centro direktorius Alan Jabor.

Loreta Višomirskytė



Priėmimo metu Lietuvos ambasadoje Washingtone. Iš k.: Daniela Lozoraitienė, Ambasadorius Stasys Lozoraitis, Stanley Balzekas, Lietuvos generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas. Žilvino Samsono nuotrauka

A.†A.

NELEI MAZALAITEI

mirus, skausmo valandose užjaučiu jos draugus, kartu su jais liūdėdamas.

Pusbrolis Antanas Mazalas

A.†A.

Kun. KENNETH WICKS

iškeliavus Amžinybėn, jo motinai, seseriai, broliui, kitiems artimiesiems, V. Atsimainymo lietuvių parapijos nariams ir visiems jo bičiuliams reiškiamame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Demie Jonaitienė  
ir šeima

PADĖKA

Mūsų brangiai motinai

A.†A.

MONIKAI STASIUKYNIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame: visiems, dalyvavusiems šermernyse, laidotuvėse ir išreiškusiems užuojautą; kunigams V. Palubinsku ir B. Kruzui už Apreiškimo parapijos bažnyčioje aukotas mišias ir maldas Cypress Hills kapinėse; Marytei Šalinskienei už laidotuvių sutvarkymą; Elenutei ir Juozui Andriušiams už visokeriopą pagalbą; Daliai Jančienei ir Vytautui Alksniniui už rūpestingą globą mamytės paskutinėse gyvenimo valandose ir Vytauto giedojimą gedulingų mišių metu.

Monika Stasiukynienė mirė 1993 m. spalio 17 d., sulaukusi 85-ųjų metų.

Tebūna jai lengva sveltima žemelė.

Danutė ir Algirdas Alksniniai  
Vida ir Grožvydas Rūteniai  
Alė ir Gediminas Stasai  
ir šeimos

## KNYGOS ANGLŲ KALBA — geriausia dovana lietuviškai nekalbantiems

Darbininko administracijoje gaunamos šios angliškos knygos:

Introduction to Modern Lithuanian; Dambriūnas, Schmalstieg & Klimas. Tai geriausias vadovėlis išmokyti lietuviškai. Kaina 25 dol. Yra pagamintas ir A Set of 4 audio cassettes, vartojamas su knyga. Visi paaiškinti mai anglų kalba. Kaina 40 dol.

Lithuania 700 Years. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Kietais viršeliais, su spalvotu aplanku, 458 psl. Kaina 25 dol.

Lithuanian Cookery by Izaobelė Sinkevičiūtė. 5th printing 1993. Populiariausia dovana. 325 psl. Yra labai daug lietuviškų valgių receptų. Kaina 15 dol.

Hell in Ice, by Onutė Garbštienė. Introduction by Alfred E. Senn, Ph. D. Translated into English by Raimonda K. Bartuška. Published by Alksninis family. Tai dienoraštis moters, kuri 1941 m. birželio mėn. iš Lietuvos buvo išvežta į Sibirą. Kaip ji išaugino du mažus vaikus ir pati išliko. Prof. A. E. Senn savo jvade rašo (duodamė ištrauką): "The author of this diary was a member of the class of 1941, the tens of thousands of inhabitants of the Baltic region, of Latvia, Lithuania, and Estonia, whom Soviet authorities rounded up on a single June night, loaded into cattle cars, and dispatched to the wastelands of Siberia. A diary like this one brings us closer to the hideous experience these people endured than any historian can — just as the diary of Anne Frank gave witness of the suffering of the Jews of Europe in World War II." Knyga išleista Vilniuje, 1992. Kietais viršeliais, 255 psl., su spalvotu aplanku. Kaina 15 dol.

Šias knygas galima gauti Darbininko administracijoje. Iki Kalėdų užsisakant, nereikia pridėti persiuntimo mokesčio. Ce-kius ir užsakymus siųskite:

DARBININKAS  
341 Highland Blvd.  
Brooklyn, NY 11207  
Tel. (718) 827-1351



# DARBININKAS



341 Highland Blvd.  
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352  
Redakc. FAX .. (718) 827-2964  
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350  
Vienuolynas ... (718) 235-5962  
Vyskupas ..... (718) 827-7932  
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645  
Salės adm. .... (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: gruodžio 5 d., sekmadienį, kavinės atidarymas mažojoje salėje. Kavinė veiks nuo 12 v. iki 5 v. popiet.

**Bronius Aušrotas**, Lietuvos kariuomenės kapitonas, gyvenęs Juno Beach, FL, mirė lapkričio 23 d. Lapkričio 26 d. jo palaikai buvo sudeginti ir pelenų urna padėta į kapinių mauzoliejų. B. Aušrotas parašė dvi knygas apie karinę žvalgybą Antrojo pasaulinio karo metu. Apie jį plačiau kitame "Darbininko" numeryje.

**Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos** metiniame susirinkime lapkričio 21 d. Bronės Spūdienės bute skirstytos aukos spaudai ir lietuviškai veikalai paremti. Tokios aukos paskirtos "Darbininkui", "Laisvės Žiburiui" radijo valandėlei, kuriai vadovauja Romas Kezys, dr. Jokūbo Stuko vadovaujama radijo valandėlei "Lietuvos atsiminimai", prieškariniams Vilniaus lietuviams paremti. Pernai kuopa savo auką parėmė Pelesos lietuvius.

**Apreiškimo parapijos choro** tradicinis Kalėdų pobūvis bus gruodžio 12 d., sekmadienį, tuoj po sumos. Kviečiami visi dalyvauti. Įėjimo auka 12 dol. Apie savo dalyvavimą reikia iš anksto pranešti Nijolei Baltrulionienei telef. 718 297-0991. Visiems bus linksmas pabendrauti.

**Apreiškimo parapijos ruošiamos kūčios** įvyks gruodžio 19 d., tuoj po sumos parapijos salėje. Įėjimo auka — 12 dol. Vietas iš anksto užsisakyti pas Nijolę Baltrulioniene, tel. 718 297-0991.

**Kalėdinę popietę** anglų kalbos kursų klausytojai rengia gruodžio 12 d., sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus skanūs šilti ir šalti užkandžiai, veiks baras. Įėjimo auka — 5 dol.

**Naujųjų metų** sutikimą Kultūros Židinyje šiemet rengia anglų kalbos kursų studentai. Šokiams gros akordeonistų grupė, taip pat bus ir juostelių muzika, šalti užkandžiai ir karšti pietūs. Įėjimo auka — \$35, užsiskaitant iki gruodžio 24 d. Vėliau — \$45. Žiūr. skelbimą.

## KULTŪROS ŽIDINYJE ATIDAROMA KAVINĖ

Gruodžio 5 d., sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje bus neeilinis įvykis — atidaroma lietuviška kavinė, kur bus galima papietauti, išgerti kavos, su draugais pasikalbėti.

Be to, veiks lietuviškas spaudos kioskas, bus atidaryta biblioteka, bus galima pasiskaityti įvairių lietuviškų laikraščių. Norima suorganizuoti ir laikraščių platinimą, kur bus galima laikraščius užsisakyti.

Vaizdajuostės iš popiežiaus kelionės į Lietuvą bus rodomos 1:15 val. ir 3:15 val.

Pietum bus galima gauti ir ce-

linių, prie kavos — įvairių pyragaičių.

Kavinė veiks nuo 12 val. iki 5 v. popiet.

### DĖMESIO

**Dar turime pilnus kompleksus:** Lietuvių Enciklopedijos 37 t., Encyclopaedia Lituanica, 6 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kaina 60 - 80 ct. už svarą. Teirautis:

**J. Kapočius,**  
P. O. Box 752  
Cotuit, MA 02635  
Tel. 1-508-428-6991.

## KALĖDINIAI SIUNTINIAI IR TRANSPAK

**TALPINTUVAI** į Lietuvą - KAS SAVAITĖ.  
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.  
PINIGAI pervedami DOLERIAIS.

### ŠVENTINIAI ŽIEMOS SIUNTINIAI

**\$39.-** Aspirino 250 tbl., multivitaminų 250 tbl., tirpi kava, malta kava, tirpi arbata "Citron", kakava, apelsinų koncentratas, vafliai, aliejus, mėsos konservai. VISKAS UŽSIENIETIŠKA.

<b>\$98.-</b>	Dešra*	1.5 kg	Mėsos konservai	3 dėž.
	Šprotai	3 dėž.	Apelsinų koncentr.	1.5 ltr.
	Margarinas	1 kg	Aliejus	3 ltr.
	Olandiškas sūris	1.5 kg	Riešutai	1 kg
	Tirpi kava	200 g	Vafliai	3 pok.
	Malta kava	300 g	Cukrus	4.5 kg
	Kakava	400 g	Ryžiai	2.5 kg
	Makaronai	2.5 kg	Džiov. abrikosai	1 kg
	Majonezas	0.5 kg	Konservuota silkė	0.5 kg
	Aspirinas	250 tbl.	Multivitaminai	250 tbl.

VISKAS UŽSIENIETIŠKA 55 svarai=25 kg  
\* - Dešros lietuviškos, aukščiausios kokybės.

**\$75.-** Įvairaus maisto be mėsos.

Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti didesnį kiekį aspirino ir vitaminų.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą

**TRANSPAK**  
2638 W. 69th STREET  
CHICAGO, IL 60629  
(312) 436 - 7772

Tradicinės skaučių Kūčios, kurias kasmet ruošia vyr. skaučių židinyje Vilija, šiemet bus gruodžio 18 d., šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Prašome vietas užsisakyti iš anksto pas Aldoną Katiniene, tel. (718) 846-1210, arba Aldoną Žukiene, tel. (516) 487-3704.

A. a. Kazimiera Sirgėdienė, gyv. Richmond Hill, NY, mirė pernai — 1992 m. lapkričio 25 d. Už jos sielą mirties metinių proga bus aukojamos mišios Pranciškonų koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY šeštadienį, gruodžio 11 d., 10 val. ryto. Velionės giminės, draugai ir pažįstami prašomi tą dieną prisiminti Kazimierą Sirgėdienę maldose. Mišias užprašė sūnėnas Algirdas Česnavičius.

Iš Metropolitan operos rūmų gruodžio 11 d., ateinantį šeštadienį, bus transliuojama Antonin Dvorak' opera "Rusalka". Ši opera pirmą kartą atliekama Metropolitan operoje. Pagindiniai solistai: Gabriela Banačkova, Sergej Koptchak, Stefania Toczyska. Diriguoja John Fiore. Gruodžio 18 d. bus transliuojama Ludwig van Beethoven opera "Fidelio".

**Kalėdinę vakaronę** LB Manhattan, NY apylinkėse rengia gruodžio 11 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje. Šokiams gros Romas iš Klaipėdos. Veiks bufetas ir baras. Auka — \$15, studentams \$10, o vaikams nemokama.

**TALPINTUVAI PER TRANSPAK** siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. **CONNECTICUT** valstijoje 203 232-6600, **BOSTONO** apylinkėje 508 428-1004. (sk.)

Naujais "Darbininko" skaitytojais galima tapti kiekvieną metų dieną — nebūtina laukti Naujųjų Metų! Nauja prenumerata prasideda nuo užsakymo dienos. Tad "Darbininko" skaitytojais, kurie laikraštį skaito, bet dar neprenumeruoja, kviečiami stoti ir į prenumeratorių šeimą jau šiandien!

**Reikalinga moteris** pagelbėti senesnio amžiaus moteriai, reikia gaminti maistą. Gali drauge gyventi. Duodamas atlyginimas. Skambinti (718) 847-4496. (sk.)

**Parduodami** įvairaus dydžio gražūs gintariniai paveikslai. Suinteresuoti prašomi skambinti tel. (718) 296-0285. (sk.)

Jau penkti metai, kai "ZAI-BAS" sėkmingai ir sąžiningai pristato jūsų užsakymus tiesiog į jūsų giminaičių namus be jokio maitinimo. **VISI MAISTO PRODUKTAI IŠ AMERIKOS.** Mėsos konservai iš Lietuvos. Švenčių proga jums siūlome "KALĖDŲ STALAS": 10 sav. miltų, 10 sv. cukraus, 10 sv. ryžių, 64 oz. alyvos, 1 sv. druskos, 2 dėž. ananasų, 1 dėž. slyvų, 1 dėž. razinų, 1 dėž. kakavos, 39 oz. pupelių kavos, liežuvis drebučiuose, paštetas "Arktika", jautienos "Turisto pusryčiai", troškinta jautiena ir troškinta kiauliena. Pilna kaina \$100. "Zaibas", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. (708) 430-8090. (sk.)

Virginija Aleksandravičiūtė, lietuvių advokatė Bostone, MA, teikianti paslaugas imigracijos ir šeimos teisiniuose reikaluose, pradėjo savo praktiką skelbti "Darbininke". Žiūr. jos skelbimą 2-me puslapyje.

Parduodamas 2-ių šeimų namas Woodhavene, NY, netoli parko. Dėl tolimesnių informacijų skambinti tel.: 718 846-7399. (sk.)



**Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga**, kaip ir anksčiau, skaitytojais yra kviečiami sveikinti savo draugus ir artimuosius per "Darbininką". Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnę sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos praleistumėte atvirukus pirkdami, rašydami, adresuodami ir siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o prisiuskite savo sveikinimus jau dabar. Už pridėdamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

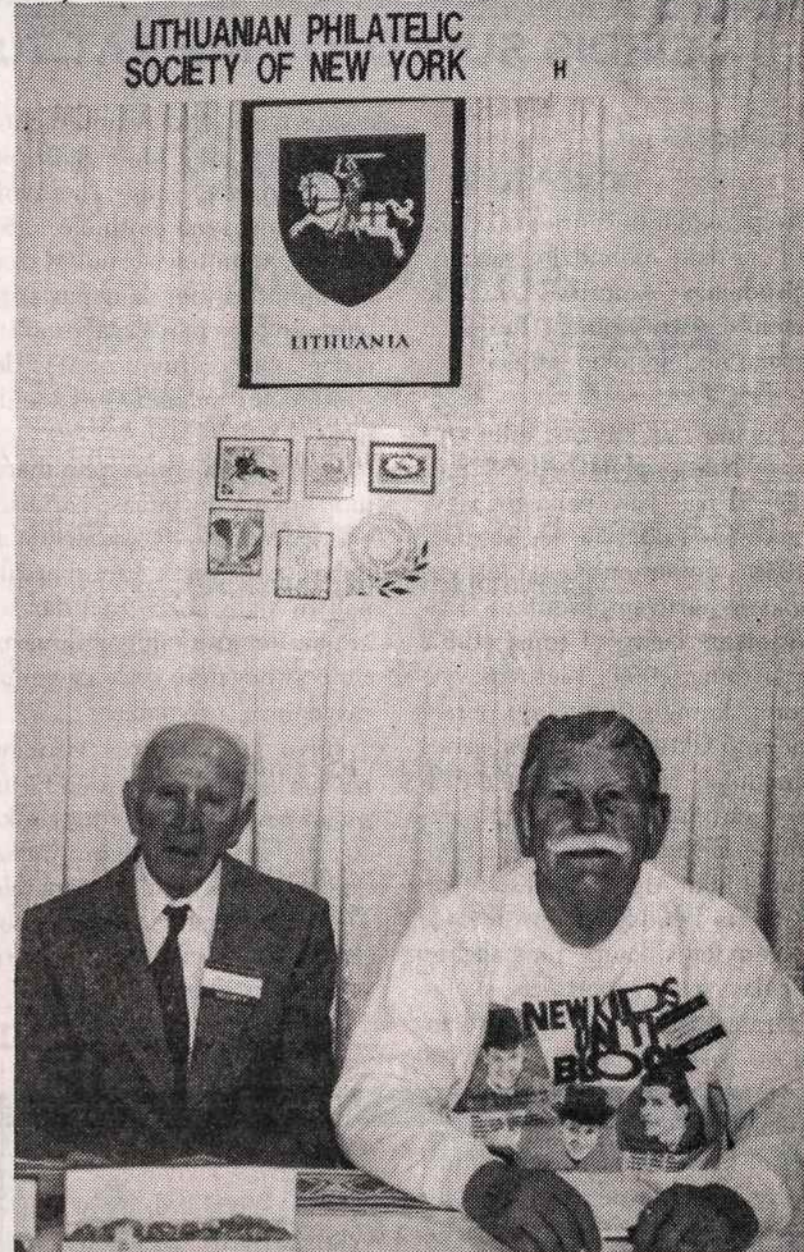
**Marija Majauskienė**, Mount Laurel, NJ, kovo mėn. atsiuntė "Darbininkui" paremti auką 25 dol. Jos pavardė per klaidą iki šiol buvo praleista aukotojų sąrašuose. Dėkojame už auką ir atsiprašome už pavardės praleidimą.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, 1994 metams paliko tą pačią metinę prenumeratą — \$85 oro paštu. Kiti Lietuvos dienraščiai prenumeratą oro paštu pakėlė 50%. Jau laikas užsisakyti "Lietuvos aidą" 1994 metams arba pratęsti turimą prenumeratą. Čekį \$85 išrašyti: "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Telef. 708 986-1613.

### Gera žinia New Yorke ir apylinkių lietuviams

**VILTIES** siuntinių agentūra praneša, kad spalio 21 d. konteinerio visi siuntiniai išdalinti Jūsų artimiesiems. Lapkričio 18 d. išsiuntėme du didelius Kalėdinius konteinerius. Sekantis konteineris bus išsiųstas gruodžio 16 d. Į New Yorką surinkti siuntinių atvyksime gruodžio 4 d. Siuntiniai bus priimami Kultūros židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose nuo 10 iki 2 val. popiet. Jokių miltų nėra. Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. (617) 269-4455. Adresas:

**VILTIS**  
Lithuanian Relief  
Parcel Service  
368 West Broadway  
Boston, MA 02127



Lietuvių stalo metinėje pašto ženklų mugėje spalio 28-31 dienomis Madison Square Garden patalpose New Yorke. Prie stalo sėdi iš k. New Yorke Lietuvių Filatelistų Draugijos pirm. Kazys Matuzas ir sekr. Vincas Alionis. Ant sienos pakabintas dail. Eduardo Krasausko pieštas Vytis. Nuotrauka — nario iš Philadelphijos, latvio Arnoldo Engelso.

## LIETUVIŲ STALAS FILATELISTŲ PARODOJE

New Yorke didžiulėse Madison Square Garden patalpose spalio 28-31 dienomis vyko didžiulė pašto ženklų mugė. Joje apsilankė kelios dešimtys tūkstančių lankytojų. Minėta lietuvių draugija turėjo savo stalą.

Tokių prekybinių stalų buvo keli šimtai. Filatelistai atvyko iš Kanados, Vokietijos, Anglijos. Dalyvavo kelios dešimtys kitų tautinių draugijų ir įvairūs klubai, draugijos kaip kardinolo Spellmano muziejus, Collectors Club, prestižinė organizacija, kuri lietuviams padėjo išleisti katalogą.

Lankytojais galėjo apžiūrėti draugijos leidinius, įsirašyti į

draugiją, paklausti įvairių klausimų. Kiekvienais metais prisirašo naujų narių, daugiausia amerikiečių, kurie domisi Lietuvos pašto ženklais.

Draugija parodė savo veiklą, išleisdama net kelis svarbius ir rimtus leidinius, o paskutiniu metu vaizdajuostę — videokasetę apie ankstyvuosius pašto ženklus.

Lietuvių Filatelistų Draugija plačiai žinoma filatelistų pasaulyje.

Parodoje apsilankė narių net iš New Hampshire, Pensilvanijos ir New Jersey. Į draugiją įsirašė trys nauji nariai amerikiečiai.

Kultūros Židinyje maloniai kviečia visus atsilankyti į

Kultūros Židinio

**KAVINĖS ATIDARYMĄ**

š.m. gruodžio 5 d. 12 - 5 val. popiet  
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Skanus lietuviški pietūs (bus ir cepelinų),  
paruošti Valdos Gaubienės.  
Kava ir pyragai bei atgaiva.  
Sporto kambaryje bus rodoma vaizdajuostė  
iš Šv.Tėvo kelionės Lietuvoje.

Atsilankykite, pasisvečiuokite, pabendraukite, pavalgykite,  
paremkite Židinį!

## NAUJAI ATVYKĘ IŠ LIETUVOS ANGLŲ KALBOS KURSŲ STUDENTAI rengia

### Naujųjų Metų sutikimą

**pektadienį, 1993 m. gruodžio 31 d., 8 val. vakaro**  
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Bus šalti užkandžiai, karšti 3-ų patiekalų pietūs.  
Tortai, pyragai, kava. Šampanas ir gėrimai. Veiks turtingas baras.  
Mandagus ir greitas patarnavimas prie stalų.

Šokiams gros akordeonistai ir bus duodama juostelių muzika.  
Bus pravedami kolektyviniai liaudies žaidimai, šokiai, dainavimas.

Įėjimas 35 dol. asmeniui, užsiskaitant iki gruodžio 24 d. Užsakant stalą 10-iai asmenų - 325 dol. Vėliau užsakant - 45 dol. asmeniui.

Vietas užsakyti skambinant Modestui Žikui tel.: (718) 441-1215.

Čekius rašyti: M. Žikas,  
90-16 Park Lane South,  
Woodhaven, NY 11421.

ATVYKITE VISI Į KULTŪROS ŽIDINĮ IR LIETUVIŠKOJE APLINKOJE  
JAUKIAI SUTIKITE NAUJUS METUS!

Auka iš pelno skiriama Kultūros Židiniui ir anglų kalbos kursams paremti.